

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Bethlen bécsi útja

sorsdöntő fordulat első lépése Középeurópa helyzetében

Egy grandiózus kísérlet a dunamenti államok összekovácsolására

Budapest január 29.

Valaha így hangzott: Ausztria-Magyarország.

Ma így hangzik: Ausztria és Magyarország. Valaha a kötővonal két hatalmas országot jelentett. Két hatalmas országot közös hadsereggel, közös jegybankkal, uralkodóval, külpolitikával.

Ma a kötővonal helyén álló és szócska nem emlékeztet a régi nagyságnak, erőnek, gazdagságnak még csak az árnyékára sem. Legfeljebb Trianonra és Saint-Germainre, melyek a két országot a legvégzetesebb összeomlás tragikus hőseivé avatták.

És ez az „és” mégis az a vaskapocs, mely Ausztriát és Magyarországot jobban egymáshoz kovácsolja, mint egykor a közös dinasztia, közös pénz, közös vámterület.

Hogy megváltozott az események értéke rövid 10-12 év alatt!

Ezelőtt másfél évtizeddel például az a hír, hogy „a magyar miniszterelnök Bécsbe utazott”, szinte mindennapos volt. El se olvasták az emberek. Nem volt semmi jelentősége.

Ma pedig?

Bethlen István, a magyar miniszterelnök felutazott Bécsbe. Ez azonban nem szürke hír, nem jelentéktelen, hétköznapi esemény, hanem az európai politika nagy fordulata.

A szélrózsa négy irányából egyforma és feszült érdeklődéssel figyelik azt, mint nyújt a két szomszéd nép ellenállhatatlan mozdulattal kezdet egymásnak.

Mi rejlik Bethlen Bécsi útja mögött?

Az a tény, hogy Bethlen és Schober Bécsben aláírták a két állam barátsági szerződését, egymagában még nem különösebben figyelemre méltó. Ámbár nem jelentéktelen az sem, hogy ez a negyedik barátsági szerződés Bethlen István rezsimje alatt. Az első az olasz volt, melyet a török és a német, most pedig az osztrák követett. Az olasz-német-magyar-török osztrák kapcsolatok mögött már felrajzolódik a jövő horizontjára az új nagy európai államszövetség kontúrjai.

A barátsági szerződés sablonos aktusánál azonban fontosabbak Bethlen bécsi útjának felhivatalos mozzanata, így az elhangzott nyilatkozatok, melyek elárulják, hogy Magyarország és Ausztria ezentúl külpolitikailag is egy utat kívánnak követni. Ez az együttműködés — ámbár Bethlen is, Schober is hangsúlyozzák, hogy nincs szó revíziós blokk kialakulásáról — a magyarországi és ausztriai viszonyok hasonlatossága miatt döntő lökést adhat a dunavölgyi helyzet békés átforgatására.

Erre lehet következtetni Bethlen bécsi nyilatkozatának egyik jellegzetes mondata:

„...dereng már a hajnal az európai agyban. A békeszerződések által teremtetett új rend nem hozta meg a népeknek a boldogulást.”

Még közelebb vágott a lényeghez Schober osztrák külügyminiszter nyilatkozata, mely azzal kezdődött, hogy a jelenlegi állapot nem tarthat sokáig. A végkövetkeztetés pedig az volt, hogy „a Dunamentén élő népek 50 millió gazdasági terület és gazdasági egymásrautaltsága nem szűnt meg a Habsburg-birodalom felosztásával, hanem mind széle-

sebb körben kíván kielégítést. E gondolattal számol a regionális gazdasági újjáépítésnek a magyar-osztrák tárgyalásokon előtérbe lépő eszméje, amely — az egész Európára alkalmazva — szabad megállapodás útján egybe akarja foglalni azt, ami ma gazdaságilag összeillik és egymást kölcsönösen kiegészíti. Feladatunk tehát az, hogy az efelé vezető utak közül a legjárhatóbbat megtaláljuk.”

Mindebből nyilvánvaló, hogy Bethlen és Schober a békediktátumok által darabokra repesztett dunavölgyi gazdasági egység összedrótozásával — főtőzásával — kísérleteznek Bécsben. Egyelőre az a két rész van soron, melyek a legkevésbé szakadtak el egymástól az elmúlt tíz esztendő alatt s amelyek legközvetlenebbül érzik egy szoros gazdasági

kapcsolat és egy benső politikai összeműködés szükségét.

A bécsi találka egy új középeurópai rend kialakulásának első tapogatódzása. Siker esetén, ami ma már biztos, tovább fog majd haladni a szétvetett részek összeillesztésének történelmi kísérlete s könnyen előfordulhat, hogy a háborútani botesinálta, szerencsétlen és zavargó Európa helyébe új, békésen összeműködő Európát terem meg.

Alapjában tehát Bethlen bécsi útja egy grandiózus kísérlet első megnyilvánulását jelenti. Ez a kísérlet: A politikailag és gazdaságilag oly féktelen ostobasággal tönkrezuzott Dunavölgy rekonstrukciója. Ebben természetesen benne foglaltatik a dunavölgyi népek kibékítése és békés együttműködése.

Hogy a Bethlen-kormány e cél érdekében mily öntudatosan dolgozik, mi sem bizonyítja jobban, mint egyrészt az az egyezmény, mely nemrég Magyarország és Jugoszlávia között jött létre, másrészt a Magyarország és Románia között szinte permanensen folyó egyezkedési tárgyalások, melyek a légkört napról-napra tisztítják. Egyedül a Benes-féle sovíniszta és imperialista cseh külpolitika mérgezi még tíz év óta lankadatlan erővel az atmoszférát. Azonban nem kétséges az, hogy a politikai és gazdasági szükségességek elemi erővel kopogtató parancsai elsöprik majd ezt az ellenállást is és a Dunavölgy mai romjai fölött kivirágzik egy szebb és boldogabb középeurópa.

A nagyhatalmak szerepe

Ez a messzeható célkitűzés természetesen csak akkor lehet eredményes, ha a nagyhatalmak részéről is támogatásban fog részesülni. Az bizonyos, hogy a magyar-osztrák közlekedést Olaszország nemcsak jó szemmel nézi, hanem nagy mértékben elő is mozdítja. Hiszen Középeurópa rekonstrukciójának ragyogó gondolata éppen Mussolini agyából pattant ki. Az ő sokszor oly messzehordó politikai éleslátása ismerte fel először, hogy az olasz nemzeti politika önmaga ellen dolgozott, a mikor segített a szláv népeknek a Monarchia szétrombolásában. Így azután Olaszország az első a nagyhatalmak között, amely az agyonszáldalt Magyarországnak és Ausztriának segítségnyújtást nyújt s igyekszik a két országot megerősíteni a szláv tulterjeszkedés veszélye ellen.

Németországnak szintén megfelel a magyar-osztrák szövetség. Bizonyítja ezt a Bethlen bécsi útját megelőző és előkészítő berlini ut

sikere. Ezenkívül köztudomású, hogy Schober az osztrák külügyminiszteri székben Németország embere, aki nem támogatta volna most oly lelkesedéssel a bécsi megegyezést, ha az Berlinnek visszatetszett volna.

Nagy kérdés azonban, hogy a francia külpolitika milyen álláspontot foglal majd el a magyar-osztrák szövetséggel és az ennek nyomán várható dunavölgyi rekonstrukcióval szemben? Vajjon ki tudja-e magát szabadítani Benesék ostoba nacionalizmusának nyomása alól? A válasz rövid idő kérdése lehet.

A helyzet e pillanatban úgy mutatja, hogy középeurópa egén dereng már a hajnal. Lehet, hogy 1-2 rövid esztendő és az öldöklő mérge atmoszféráját felváltja majd a dunamenti államok baráti szövetsége s az ál-béke nyomora, betegsége, gyűlölete helyett jön majd az igazi békés, gyümölcsöző és emberi együttműködés.

Mikes Imre.

Mironescu sajtóexpoziója

A francia bankárok már megérkeztek Bukarestbe

Az új kölcsön jegyzésére vonatkozó felhívás bármelyik pillanatban kibocsátható

Bukarest, január 29.

Tegnap este Mironescu miniszterelnök sajtóexpozíciót tartott, melyben legelőbb külpolitikájának sikereiről számolt be, majd elégtelleg közölte, hogy Titulescu két javaslatot is tett a Népszövetségnek s mindkettőt elfogadták.

Az egyik javaslat a nemzetközi agrárhitel megszervezésére, a másik a gabonafölösleg elhelyezésére vonatkozik.

Mironescu bejelentette, — és ez adja a sajtóexpozíció tulajdonképpeni szénzációját, — hogy a külföldi kölcsön dolgában megindult tárgyalások befejeződtek, s most már csak a román kormánytól függ, hogy mikor kívánja kibocsájtani a kölcsönjegyzésre vo-

natkozó felhívást. Kijelentette, hogy a külföldi kölcsön és a kormány sorsa között nincs semmiféle összefüggés.

A kormány egyébként nagyszabású tervekkel foglalkozik, hogy a gazdasági válságot enyhítse. Nem is tartja szerencsésnek az „ötéves gazdasági terv” elnevezést, mivel a hatalmas program megvalósításának idejét nem lehet előre megszabni.

A miniszterelnöknek a kölcsönre való nyilatkozatával kapcsolatban figyelemre méltó esemény, hogy

a francia bankárok máris megérkeztek Bukarestbe

és tegnap már megindult a tanácskozás közöttük és az állami monopólium igazgatóságai között.

Uj Rádió-palota

Berlinben

AZ AKUSZTIKA REMEKMŰVE

Berlin, január 29.

Ahogy napról-napra egyszerűbb lesz a rádió-készülék kezelése, annyira, hogy az elektromos hálózatra kapcsolható apparátusoknál ma már semmit se kell érteni a dologból, éppen úgy, mint az elektromos világításnál, vagy a telefonnál, éppen olyan mértékben lesz napról-napra komplikáltabb a Rádió-üzem központjában, ahonnan az éther-hullámokat elindítják az előfizető felé. S ez jól van így, mert ez a haladás természetes útja: az önkapcsoló telefon is egyszerűbb az előfizetőnél, hogy annál komplikáltabb berendezés legyen a központban.

Ezt az önkéntelen megállapítást teszi az ember, a mikor a berlini Rádió új ötemeletes palotáját, ahova most költözik át a berlini hullám, végigsétálja a szakértő ve-tetői kis betekintést nyer a misztikus épület titkaiba.

Az épület Poeltzig műve, a legmodernebb német építészek egyike: sima célszerűségzabta vonalak és felületek; Sachlichkeit és józan komolyság. Mint ahogy a modern építészlet főszajása a régivel szemben, amelynek megrögzött előítéletei voltak arról, hogy milyen formájának kell lenni egy épületnek, tekintet nélkül arra, hogy milyen célra szolgál, hogy a belső célszerűségeiből kiindulva, építi fel az épület külső formáját s nem riad vissza attól, ha ez a külső forma esetleg ellentmond minden eddig megszokottól.

A Rádió-palota legfőbb célszerűségi motívuma csak az akusztikai tökéletesség lehet. Ez az új berlini leadó épületének alfa és omega is, mely után igazodik benne minden. Ez magyarázza az épület külső formáját is, mert a „leadó termeket” úgy kellett elhelyezni, hogy védve legyenek minden külső zajtól. Ezért fogja őket körül háromszögben egy épület tömb, melyben a leadó irodahelyiségek nyertek elhelyezést. De a leadótermeket nem csak belső udvarok izolálják a külvilág minden zajától, hanem annak elkerülése végett, hogy a föld ne közvetítse esetleg az utcáról a nehéz járművek földalatti rezgéseit, a leadótermek teljesen különálló s speciálisan izolált fundamentumot kaptak.

A leadótermek valóban a modern akusztika csodái: a németbirodalmi rádiótársaság, a birodalmi posta kísérleti állomásainak és a „Heinrich Herz rezgés-kutató Intézet” hét évi tapasztalata van beléjük építve. Ugy vannak már elhelyezve, hogy lehetőleg kevés helyen érintkezzenek az épület egyéb részével. Ahol pedig ez elkerülhetetlen volt, ott mindenütt két-tő fal választja el a leadótermeket, melyek között üres izoláló réteg fekszik. Maguk a termek, melyek legnagyobbika negyven méter hosszú és huszonegy méter széles, szintén akusztikai okokból trapéz alakúak. A rövidebbik oldalon az orkeszter vagy az énekes s a szélső oldalon a mikrofón. Azt remélik, hogy ily módon minden zavaró visszhangot ki lehet küszöbölni. A különböző hangszínezetek s egyéb finomabb hanghatások elérésére, különböző, hosszában és keresztben felállított függönyök szolgálnak. A padlón hangfogó szőnyeg, a tető üres faburkolattal borítva, a falakon fa és cellotext (zelluloid és papír keveréke) csapajtok, melyek lehetővé teszik, hogy a leadás igényei szerint a fal a hangszínezet szempontjából változtatható legyen.

A rezsi-szobát hangotátnebmocsató ablak köti össze a leadóteremmel. Ebben ül a „Hangmester” és a rezsiszűrő, akik lautsprecheren hallgatják azt, ami az előadóteremben történik. Hogy milyen mindenre kiterjedő figyelemmel épült a rádió-palota, mutatja az, hogy pl. a központi fűtés vezetékeit is speciális izoláló burkolattal látták el, nehogy rajtuk keresztül zavaró hangok kerüljenek a leadóba.

Az által, hogy több leadó van egymás mellett, egészen különös és komplikált hanghatásokat lehet majd elérni. Nevezetesen egyes esetekben, pl. operák leadásánál egyszerre két leadót fognak használni, még pedig külön-külön, úgy, hogy a leadott zenét az egyikből lautsprecheren átvisszik a másik leadóba, itt újra felveszik egy második mikrofónba, mely által az eredeti hanghoz még egy hangszínezetet tudnak keverni.

Külön helyiség szolgál a hangok „ellenőrzésére.” Ez a rádió második, technikai cenzurája. Az elektromos áramot ugyanis, mely a hangokat viszi, állandóan ellenőrzik, hogy az megfelelő erősségű-e.

Dienes László

Betiltották a köztisztviselők vasárnapi kongresszusát

Bukarest, január 29.

A román állami tisztviselők jövő vasárnapra Bukarestbe, országos kongresszust akartak összehívni. A gyűlés programjának szenzációs tárgya lett volna annak a kimutatása, hogy a kormánynak nem is lett volna szabad a tisztviselők terhére bevezetett áldozati takszárt igénybevenni, mert a költségvetésnek számos olyan tétele van, melyeknek a törlesztésével az áldozati takszárt bevezetését fölöslegessé lehetett volna tenni.

A tervezett kongresszus másik fontosabb pontja az a követelés lett volna, hogy az állami tisztviselők vagyonának felülvizsgálását kisküldessék a kormánnytól.

A miniszterelnökség azon a címen, hogy az állami tisztviselőknek politizálniuk nem szabad, a gyűlés pedig politikai kérdésekkel is foglalkozott volna, megtiltotta a vasárnapi gyűlésnek a megtartását.

Lüttich... Namur... Antwerpen...

A belga hadügyminiszter 600 milliós póthitelt kért erődök építésére

A genfi leszerelés és a kegyetlen puskaporszag

Brüsszel, január 29.

Belgium kormánya megfeszített erővel készül a — „béke” biztosítására.

A hadügyi és pénzügyi bizottságon szerdán tartott közös ülésen Bronqueville hadügyminiszter kijelentette, hogy

a repülőraj és a határmenti erődök kiépítésére hatszáz milliós póthitel megszavazását kéri.

Bemutatott tervezetei szerint a munkálatokat 1935-ben fejezik be. Lüttichnél nyolc, Namurnál hét, Antwerpentől a tengerig pedig összesen tizenhat erődöt építenek. A belga vezérkar azonban számol azzal is, hogy esetleg

szükségesnek mutatkozik Luxenburg védelmezése is s azért az erre vonatkozó terveket is kidolgozta.

A képviselőház egyes tagjai kifogásolták, hogy a hadirepülőgépeket a kormány külföldön szerzi be, holott a kérdéses külföldi gyártmányok hasznavehetetlennek bizonyulnak s a legutóbbi időben is számos katonai pilóta zuhant le. A hadügyminiszter válaszolt az interpellációkra és kijelentette, hogy a vásárolt gépek kitűnőek. A szerencsétlenségeket a pilóták mértéktelen vakmerősége okozta.

A genfi leszerelési konferencia fülledt levegőjében bizonyára üdítő oázisként hatnak ezek a puskaporszagu hírek.

Letört diktátori ambíciók

Starhemberg herceget, Ausztria diktátorjelöltjét saját párthívei törték le

Bécs, január 29.

Starhemberg herceg, az osztrák fajvédő mozgalom országos feje és diktátorjelöltje váratlanul megbukott.

Az országos Heimwehr-szervezet hétfőn kezdte meg nagy kongresszusát, amit Starhemberg herceg döntő jelentőségűnek tervezett. A különböző tartományok nagyszámúban felvonult képviselői között azonban nem volt meg az összhang s így a herceg diktatúrára vonatkozó álmait szétfoszlottak.

A bécsi, tiroli, voralbergi és nyugatmagyarországi szervezetek képviselői már kedden kivonultak a tanácskozássokról. Ugyanezt tették a vasuti szervezet képviselői is, mert javaslatukat, amivel a vezér tulságos tolakodásának akarták útját vágni, Starhemberg nem bocsájtotta szavazás alá.

Starhemberg azonban még mindig remélt s

szerdán határozati javaslatot terjesztett a kongresszus elé. A javaslat szerint a szövetségi vezetőséget diktátori hatalommal kell felruházni s aztán e hatalom alapján azonnal el kell mozdítani az összes tartományi vezetőket.

A javaslat csúfosan megbukott. A kedden elavozott képviselők ugyanis szerdán teljes számmal vonultak fel újra s ellenhatározati javaslattal éltek, amely szerint Starhemberg javaslata nem is kerülhet vita alá, a tárgyalásokat végleg abba kell hagyni, a mostani országos vezetőség visszalépéséig csak a munkaközösség tartandó fenn, de

Starhemberg rendelkezéseit többé nem ismerik el.

Rendkívül heves jelenetek után az ellenzéki álláspont győzött, mire

Starhemberg herceg bejelentette, hogy lemond képviselői mandátumáról.

A Heimwehr-kongresszus váratlan eredménye országsszerte nagy izgalmakat és örömet okozott

A Népszövetségénél fontosabbak a „honi” törvények, mint a nemzetközies

Illuzióriussá vált a kisebbségi jogvédelem. A Népszövetség nem bírál felül olyan ügyeket, amelyekben a „honi bíróságok” ítéleztek. Bosszúból tönkretettek a lengyel adókiivető hatóságok egy német földbirtokost

Genf, január 29.

Vajjon miért jártak a Népszövetség fuldoklásig rosszlevegőjű folyosóján a világ kisebbségeinek Genfben megforduló delegátusai ma még sanyarubb ábrázattal, mint rendszer? Azért, mert a nemzetiségeket új csapás érte.

Curtius feltűnéskeltően öntudatos beszéde után várni lehetett volna, hogy a nemzetiségi kisebbségek jogvédelme iránt vállalt kötelesegeit fokozottabb jóindulattal, megértéssel fogja teljesíteni a Nemzetek Szövetsége. Ehelyett még a Főtitkárság maga is, amelynek objektíve kellene előkészíteni a Tanács és a szakbizottságok elé kerülő ügyeket, nyíltan a többségi kormányok pártjára kel.

Három kisebbségi petíciót nyújtottak be a napokban a Nemzetek Szövetségéhez, kettőt a jugoszláv kormány ellen, a harmadik a lengyel kormány ellen szól.

A jugoszláv kormány kérte a Népszövetséget, hogy utasítsa el a kisebbségi panaszokat, mert a szerb bíróságok már foglalkoztak a dologgal és kereken elutasították őket. Már pedig

a Nemzetek Szövetsége nem illetékes bírálni vagy felülvizsgálni olyan ítéleteket, amelyeket honi bíróságok hoztak.

Mindezek alapján reméli a jugoszláv külügyek képviselője, hogy a Hármass Bizottság nem tárgyalja le a panaszokat, mert ezzel

Jugoszlávia állami szuverénitását sértené meg.

Mint derült égből a villámcsapás, úgy ha-

tott a hír, hogy a Népszövetség főtitkára a Hármass Bizottság elé terjesztett jelentésében magáévá tette a jugoszláv kormány felfogását és a petíciók elutasítása mellett foglalt állást.

Kisebbségi politikai körökben képtelenségnek mondják, hogy a Nemzetek Szövetségének hivatalos fórumai, a hazai törvényeket a nemzetközi törvények fölé helyezték.

A második ügy, ami Lengyelországban történt, adókivetési sérelem.

Lengyelországban tudniillik éktelenül megadóztattak egy lengyel földbirtokost, még pedig a panasztevő felek szerint merő bosszúból. Ha ez a földbirtokos kifizetné a többmillió zlotyiban megállapított adóját, egészen bizonyosan tönkretenne. Nagy zajt csapott tehát az illető, még francia pénzügyi szakértők is kiszálltak hozzá és megállapították, hogy utolsó fillérig odavesz az egész vagyona, ha nem tudja megmásítani az adókiivető szervek határozatát.

A főtitkárság nem csinált káoszt a dologból, hanem olyan jelentést készített, amely a szakértők véleményével ellenkezik.

Ilyen körülmények között melyik az a kisebbségi sérelem, amelynek felülvizsgálása nem sérti meg az érdekelt állam szuverénitását, vagy amelyben az elégtételadás nem üt közik bele a honi törvényekbe?

Mikor nézi már egyszer a Főtitkárság a kisebbség szemével a bajokat és szenvedéseket, ami voltaképpen nem is missziója, hanem kötelessége volna.

S. I.

Ujabb jelenség, amely megerősíti a válsághireket

Károlykirály sorozatos kihallgatáson fogadja a jelentősebb politikusokat

Bukarest, január 29.

A mai izgatott hangulatu belpolitikai viszonyok között különös jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy a király újra megkezdte a jelentősebb politikusok sorozatos kihallgatását.

Kedden Garoflid, szerdán délután pedig előbb Goga, majd Argetoianu jelentek meg a király előtt. A fővárosi lapok azt az értesítést szerezték a marsalli hivatalból, hogy a politikusok kihallgatása egész héten tartani fog.

Ez a jelenség megerősíteni látszik a kormánykrízisről szállongó híreket.

A miniszterelnökség tegnap hivatalos közleményt adott ki, amely szerint nem igaz az, hogy a kormánynak szándékában volna visszavonni a kamatok szabályozására vonatkozó törvényjavaslatot.

Meghalt Berthelot tábornok, Poincaré haldoklik

Páris, január hó 29.

Szerdán, délután hosszas betegeskedés után meghalt Berthelot tábornok, aki az impériumpótló idején tudvalevőleg nagy szerepet játszott Romániában is.

A tábornokot január 9-én szállították szanatóriumba, ahol egyik lábát amputálták. Azóta állandóan küzdött a halállal, amely tegnap végül is legyőzte. Berthelot délután fél négy órakor vesztette el eszméletét és háromnegyed hatkor kiszenvedett.

Berthelot tábornok a világháború elején hadosztályparancsnok volt, majd Joffre generális-szimus vezérkarának lett a főnöke.

1916-ban egy nemzetközi katonai misszió

életén Romániába küldték.

1920-ban a francia legfőbb haditanács tagjává nevezték ki. 1924-ben ismét Romániába jött és ekkor kapta nemzeti ajándékképpen az egyik erdélyi kastélyt.

Poincaré állapota is válságosra fordult.

Páris, január 29.

Tegnap nap folyamán

Poincaré állapota is válságosra fordult.

Az orvosi jelentés szerint légzési zavarok alakultak be és szív működése is gyengült. Ágya mellett állandóan két orvos tartózkodik. Az egész francia főváros aggodalommal lesi a betegsorból kiszivárgó híreket.

Beiktatták Jonescu tábornokot, a CFR. új igazgatóját

Bukarest, január hó 29.

Jonescu tábornokot ma délelőtt beiktatták a vasút vezérigazgatói méltóságába. A tábornok nagy beszédet tartott ebből az alkalomból. Többek között a következő megnyugtató kijelentéseket tette:

— Jelszavunk a legtekélyesebb spórolás. Ezt a spórolást azonban nem lent, hanem fent kezdjük meg, a tetőn. Bevezetjük a kiadások legszigorúbb ellenőrzését is. És nem tekintem szigorúan üzleti vállalkozásnak a vasutat, hanem olyan gazdasági szervezetnek, amelyhez az országnak is köze van. Eppen ezért

híve vagyok a tarifák széleskörű, jelentős leszállításának,

mert a vasutnak is hozzá kell járulnia az ország szanalásához és a közgazdasági válság megoldásához.

Vakmerő rablótámadás Nagyváradon

Nagyvárad, január 29.

Vakmerő rablógyilkossági kísérlet játszódott le tegnap, szerdán este, negyed 10 órakor a nagyváradi Uri-utcában levő Calin-féle trafik helyiségében. A rablógyilkos merénylet tetese, aki a trafiküzlet terepviszonyait napokon keresztül kitanulmányozta, nem számolt ezzel, hogy áldozatának jajveszékeltése és a küzdelen zaja áthallatszik a szomszédba s ezért vállalkozásának csak egyik fele sikerült:

kifosztotta a trafik pénztárát és a fojtogatásaitól elájult trafikostól otthagya.

A vakmerő támadást egy ismeretlen fiatalember követte el, aki már többször is megfordult Calin Julia 54 éves trafikostulajdonosnő üzletében. Mindig csak néhány lejre vásárolt dult Calin Julia 54 éves trafikostulajdonosnő arra használta fel, hogy a trafik terepviszonyait tüzetesen megismerje.

Tegnap este negyed 10 órakor az ismeretlen fiatalember — aki szürke kalapot és fekete télikabátot viselt — ismét belépett Calin Julia trafikjába és egy csomag regálcigarettát kért. Az idős hölgy éppen a napi bevételt számolta össze és 3000 lej értékű papírpénzt akart összehozni, amikor a fiatalember előadta kívánságát. Fiókiába tette a pénzt, megfordult, hogy a polcra levegyen egy csomag cigarettát.

A következő pillanatban a fiatalember rávetette magát és fojtogatni kezdte.

Calin Julia elkeseredetten igyekezett védekezni, de támadója fejét néhányszor a falhoz verte, úgy, hogy a vére is kicsordult és ráfreccsent a falra.

Az elkeseredett élet-halálküzdelen zaja azonban olyan nagy volt, hogy a szomszédos lakásba is áthallatszott. Bumbera István férfit szabó felfigyelve a dulakodásra és az asszony

elhaló nyöszörgésére, kabátot és cipőt rántva, hirtelen kiszaladt, hogy utánanézzon a trafikban lejátszódó eseményeknek. A kapu csattanását azonban a rablógyilkos is meghallotta és megsejtve a veszélyt,

egyet rugott az ájult asszonyon és felragadva a 3000 lejt, kiszaladt az utcára.

Bumbera üldözte egy darabig a rablógyilkos merénylőt, de annak az egyik utcasarkon sikerült eltűnnie.

Körülbelül 30 lépésnyire a rablógyilkossági kísérlet színhelyétől van az olasz rendőrkapitányság. Bumbera István hangos segélykiáltását azonban itten nem hallotta meg senki s miután rendőrök nem jelentkeztek, egy közeli vendéglőből siettek elő a rabló üldözésére. Eredményt azonban ezek sem tudtak elérni. A rendőrség különben ma reggel megindította a nyomozást a vakmerő bandita kézrekerítésére.

Nem engedték a magyarokat leszavazni a nagyváradi választáson

Nagyvárad, január hó 29.

Rendkívüli izgalmak között kezdődött meg ma reggel egész Biharmegyében a parlamenti pótválasztás legutolsó fejezete: a szavazó tömegek felvonulása az urnák elé.

Tekintettel arra, hogy a megyében a magyar választók igen nagy számban vannak, már a választást megelőzőleg megtörténtek az intézkedések arra, hogy a magyar választók lehetőleg ne tehessenek eleget törvényadta kötelezettségüknek. A legtöbb helyen s így Nagyváradon is, nem adták ki a szavazócédu-lákat, a választókat pedig azzal vigasztalták, hogy személyazonossági igazolvánnyal is szavazhatnak. Ma azonban, a választási körzetek elnökei a személyazonossági bizonyítványokat nem fogadták el és ennek következtében igen sokan nem szavazhattak le.

Nagyváradon a délutáni órákig körülbelül 9000 ember szavazott le, s közel 5000 azoknak a száma, akik nem kapván választási igazolványt, nem járulhattak az urnák elé. Az egész megyében körülbelül 60—70.000 választó le-szavazására számítanak.

A belügyminiszterhez fordulnak a dicsőszentmártoni kereskedők

Dicsőszentmárton, január 29.

A napokban zajlott le a nagy mérkőzés Dicsőszentmárton és Balázsfalva között. Kisküküllővármegye székhelyéért, mely 0:0 eredménnyel végződött. — A holt verseny dacára azonban egyáltalában nem nyugodtak meg a kedélyek, sem Dicsőszentmártonban, sem a vármegyében, mert a dicsőszentmártoni kereskedők és iparosok, érdekeik megvédése végett elhatározták, hogy küldöttségileg fogják felkeresni a belügyminisztert, akitől kérik fogják, hogy Kisküküllő vármegye székhelye továbbra is Dicsőszentmárton maradjon és ne helyezték át Balázsfalvára, mert ezáltal úgy az iparosság, mint a kereskedő társadalom teljesen csődbe kerülne.

Mint értesülünk, a vármegye gazdaközsége körében is megindult az akció, hogy a megyeszékhely Dicsőszentmártonban maradjon, annál is inkább, mert Balázsfalva annyira a megye széléen van, hogy a távolabb fekvő községek csak nagy áldozatok és idővesztés árán juthatnak oda, míg Dicsőszentmárton, központi fekvésénél fogva, a megye minden részéből könnyen elérhető.

A vármegye lakossága a legnagyobb érdeklődéssel tekint a beindított akció kimenetelére.

Telef. 518.

Modern Mozgó

BRASSÓ

Ma csütörtökön

Szenzációs német beszélő-filmoperette

Mesék
a benzinkuttról

(DIE DREI VON DER TANKSTELLE)

Főszerepben: LILLIAN HARVEI.
WILLY FRITSCH. OSCAR KARLWEISS

„WESTERN ELECTRIC” beszélőgép

Következő
filmszenzációnk!

Kétszer
Lakodalom

Főszerepben:

LIANE HAID és
SZÓKE SZAKÁLLAL

Beszélgetés Románia leggazdagabb emberével a — szegénységről

Berkovitz Ely, a Nemzeti Bank fő- részvényese, a krízis okát az állami bank kamatpolitikájában látja

A magas kamatláb a hiteléletben óriási károkat okozott

Bukarest, január 29.

Azt mondják, hogy Ely Berkovitz a leggazdagabb ember Romániában. Vagyont érő házai vannak Bukarestben, a birtokai ott fekszenek Ploesti környékén a petroleum medencében, ahol minden talpalattnyi föld milliókat ér. A Lipscani-utcában lévő bankja pincéjében hosszú sorban egymás mellett állnak a páncéltrezorok színültig telve értékálló részvényekkel és senki előtt sem titok, hogy a román Nemzeti Bank szöröstől-böröstől palotától, bankjegynyomdástól együtt az övé, lévén ez a különös bankár a Nemzeti Bank főrészvényese.

Van, aki egy milliárdra, van aki ennek az összegnek a háromszorosára becsüli Ely Berkovitz vagyonát.

A száz millió felüli vagyonok megítélésénél egy-két milliárddal könnyen tévedhet az ember...

Itt ülök a lipscani-uccai bankja legfelsőbb szobájában, szemben ezzel a fantasztikus vagyonu emberrel és a — szegénységről beszélünk. De ne tessék azt hinni, hogy olyan könnyen lehet Ely Berkovitz-cal szemben így kényelmesen elterpeszkedni. Amíg a bank külső bejáratától idáig, az Ely szentélyéig eljut az ember, előbb egy sereg hivatalnok, titkár és cégjegyző frontján kell keresztül törni.

— Mit óhajt ön Ely Berkovitz-tól?

— Semmit, Szeretnék vele beszélni.

— De miről?

— Miről? A szegénységről...

A hivatalnok sug valamit a deviza-osztály főnökének, az beszél a főpénztárossal, odahívják a titkárt, az felkeresi a cégjegyzőt, kijön a fiatal Berkovitz, Monoklit visel. Párisban tanult, doktori titulusa van, még nincs harminc éves és pár év múlva ő fogja örökölni ezt a mérhetetlen vagyont. Sustorgás, tanácskozás... — de végre szemben ülhetek a nagy Ely-vel... Rátámaszkodik az íróasztalára, ahol százas kötegekben állnak az értékpapírok, részvények. Ely Berkovitz még a régi jó időkben megőrizte azt a szokását, hogy a bankjába befutó részvényeket ő maga akarja felülvizsgálni, hogy nem csuszott-e közéjük valami hamisítvány?

— Hát ön azt hiszi, hogy akinek milliói vannak, az már nem érzi a krízist — mondja Berkovitz, amikor feltettem neki kérdésemet. — Hígyje el, van nekünk is elég gondunk. Én már hatvanhat éves vagyok, rengeteget dolgoztam, harcoltam, üzleteket kötöttem... sokat megéltem.

Ötven éve dolgozom ebben a bankban, de ilyen krízist soha el sem mertem volna képzelni... és engemet, hogy egészen őszintén beszéljek, nem is a jelenlegi krízis bánt, hanem az a fény, hogy sehol sem látom a kiutat, a mely kibezetne bennünket ebből a tozlogató atmoszférából...

Maga elé néz. Fájdalmasan bólint a fejével. Ebben a pillanatban direkt sajnálni lehet azt

a multimilliomost, aki éppen úgy panaszkodik, mint jómagunk közül akárki.

—...és mennyien jönnek hozzám megszorult emberek. Nem az én vagyonom, de ennek a százszorosa se volna elég, hogy mindenkin segíteni lehessen. Én már régen kiadtam az utasítást, hogy kis apró kölcsönöket adjon ki a bankom, az alsóbb néprétegen akarok segíteni. Inkább sok apró kis kölcsönt adok ki, mint egy nagyot, hogy a víz színén tudjam tartani ezeket a megszorult embereket.

— És ön szerint Berkovitz ur, a közeljövőben nem is változik ez a helyzet?

Megrázza a fejét.

— Vigasztalan... nem látok semmi kiutat. Talán egy jó termés, vagy a külföldi tőke segíthetne a fuldoló krízisen. Talán egy új gabona értékesítési rendszer... de a legfontosabb lenne a külföldi hitel, ha a népszövettség a hónunk alá nyulna...

— Látja Berkovitz ur, ha ön így beszél, mit mondjunk mi, akiknek nincs milliójuk? Érezte ön valaha, hogy mi az a szegénység?

Elmosolyodik. Furcsa szégyenkező mosoly szalad a szája sarkába. Most egy félmásodperc ez a multimilliomos szégyelte magát. És most majdnem mentegetőzöskézik amit mond:

— Ezt a vagyont én szereztem azt öcsémrel együtt. Az apám nem volt gazdag ember. Egyszerű, jómódu polgár volt... de nem szegény, se nem gazdag. Amit itt lát az én csináltam ötven év munkájával.

— Berkovitz ur, én már beszéltem egy pár gazdag emberrel, például az öreg Blank-kal, Anghelescuval, Argetoianuval, mindegyikőtől megkérdeztem mennyi a vagyonuk, hány mil-

liót mondhatnak a magukénak. De mindig valami furcsa szégyenkező vállvonogató volt a felelet. Legyen ön az első milliomos, aki bevallja a vagyonát.

Hosszasan rám néz, aztán az ujjait nézegeti, mintha azt a pár milliócskát az ujjain kiszámíthatná. Aztán mint, aki belezavarodik a számításba és az ő arcán is ott van már az a mosoly, amit éppen az előbb említettem neki:

—... tudja szét van szórva a vagyonom, házakba, birtokokba, vállalkozásokba, még szerencse, hogy a vagyonom nem egy blokkban fekszik.

— Hány háza van Bukarestben?

Most már teljes nyíltsággal ragyog az a tipikus milliomos-mosoly...

— Nem... nem, ne beszéljünk erről. Ott Erdélyben, ahol ezt olvasni fogják, még hencsésnek vennék... pláne most ebben a nagy krízisen.

Már megint ott vagyunk, ahonnan kiindultunk, a krízisnél. És ha már itt tartunk, felteszem neki a kérdést, hogy miben látja a jelenlegi krízis okát:

— Megmondom — mondja és most már minden szavát hosszasan mérlegeli.

A krízis okát én egyedül abban látom, hogy a Nemzeti Bank számára a kamatlábat túlságosan magasra állapították, igen magas, mióta a Nemzeti Bank áll, még soha sem volt a N. B. kamatlába. Ez pedig a jelenlegi komoly időkben nem volna tanácsos.

E tekintetben teljesen külön álláspontot foglalok el a többi pénzemberektől, sőt ellentétben a pénzügyi szakértőktől, hogy kilenc-tíz százalékos kamatláb túlságosan magas. De tovább megyek.

Szilárd meggyőződése, hogy a nemzeti bank korlátozott emissziója mellett sokkal szerényebb kamatlábbal is célhoz lehetett volna jutni, mert így a magas kamatlábak a kereskedelem, az ipar és a mezőgazdaság hiteléletében óriási károkat okozott.

Ez a kamatpolitika egyébként nemcsak a belföldön, de a külföldön is nagy mértékben ártott az országunknak...

Bucsurás után megegyeszer visszahívott az ajtótlól:

— Nézze — mondta — én szerény ember vagyok, nem szeretném, ha a cikkéből az látzana ki, hogy hencsém a millióimmal...

Hát tessék: Az ország leggazdagabb emberével töltöttem el egy teljes félórát és ebből a harminc percből legalább huszonöt percen keresztül a krízisről volt szó.

Farkas Aladár.

Borzalmas földrengés Albániában Tirana legtöbb épülete összeomlott

Az első, kisebb földrengések után a lakosság a szabadba menekült és így emberéletben alig esett kár

Budapest, január 29.

Szerdán reggel hét óra után a budapesti földtani intézet szeizmográfja katasztrófális földrengést jelzett.

A rendkívül nagyerejű földrengések mintegy husz percre ismétlődtek, aztán csendesen elhaltak.

A földtani intézet tudósai a készülék kilengéseiből azonnal számításokat végeztek s arra a megállapításra jutottak, hogy a katasztrófa a magyar fővárostól ötezer kilométernyi körzetben játszódhatott le.

Néhány óra múlva a prágai, majd a belgrádi földtani intézettől távirat érkezett hasonló megfigyelésről. A prágai intézet számítása szerint a földrengés Prágától nyolcezer kilométernyire lehetett. Belgrádból azt jelentették, hogy az ottani készülék megfigyeléséből származó adatok szerint a katasztrófa Belgrádtól mintegy ötszázötven kilométernyire volt mindössze. A három adat összevetéséből arra lehetett következtetni, hogy valamelyik balkáni állam eshetett áldozatul a katasztrófának.

A három földtani intézet izgatottan várta a jelentéseket, de semmi olyasmi sem érkezett, ami a megfigyeléseket igazolta volna.

Végre szerdán a késő éjszakai órákban belgrádi közvetítéssel érkezett az első híradás, amely szerint reggel hét óra körül Tiranát egymásután több hatalmas földrengés rázta meg.

A lökések olyan erősek voltak, hogy több száz épület összeomlott. A katasztrófa első sorban a nagyobb épületeket sújtotta, így

a középületek egytől-egyig megsemmisültek.

Szerencsére az első és szelidebb lökések a lakosságot kikergették a szabadba s így

a későbbi hatalmas erejű rengést követő összeomlás már nem talált embereket az épületekben.

Eddig három halottról és három sebesültről tudnak a hatóságok.

A katasztrófa tönkretette az összes telefon és távíróvonalakat is. A szerencsétlenségről szóló jelentés emiatt késett több, mint 12 óráig. A tiranai hatóságok közlése szerint minden intézkedés megtörtént a romok eltakarítására és a hajléktalanok ellátására.

EGY ELETEN KERESZTÜL BUTORAINK ÉLETTÁRSÁK, MELYEK OTTHONAT BARÁTSÁGOSSÁ ÉS HANGULATOSSÁ VÁRAZSOLJAK. BUTOROK, MELYEK A FINOM, MŰVESZI ÍZLEST ELARULJAK ÉS LAKÁSAKAT MEGADJAK A MINDIG AHITOTT ARTISTICUS FORMAT. HA A GARANTÁLT KIVITELT ÉS JUTANYOS ÁRAT IS NÉZI, UGY MINDEN VERSENYEN FELÜL ÁLL:

Székelty és Réti

ERDELYRESZI BUTORGYÁR R. T.

Királyi udvari szállító.

MAROSVASARHELY, NAGYSZEBEN.

BRASSO, Kolostor-utca 33.

Kedvező fizetési feltételek!

Elfogták a gubacsiuti postarablás tetteseit

Két hentes és egy péksegéd követték el az amerikai stilusu rablótámadást

Budapest, január 29.

A gubacsi-uti postarablás tetteseit hosszas nyomozás után végre sikerült a rendőrségnek kézre keríteni. Ma délelőtti jelentkezett a rendőrségen Fridrich Gyula 27 éves mézárósszegéd azzal, hogy vallomást akar tenni a gubacsi-uti postarablás ügyében.

Fridrich elmondotta, hogy néhány héttel ezelőtt felkereste őt Tancos Mihály 33 éves hentesmester, aki

ajánlotta neki, hogy vegyen részt egy postarablásban, amelyet a gubacsi-uti postahivatal ellen többedmagával tervez.

Fridrich megkérdezte, hogy kik a kompánia

tagjai, mire Tancos elmondotta, hogy az illetők Mrazik János 28 éves, Namesni Gézi 25 éves hentesek és Dávid József péksegéd.

A rendőrség detektívjei erre szétszéledtek a fővárosban, hogy a megnevezetteket előállítsák. Tancosról rövidesen megállapították, hogy lopás miatt a tolonházba került és azóta is annak lakója. Mrazik János és Namesni Géza azonban, akiket szintén feltaláltak,

beismerték, hogy ők követték el a postarablást.

Az ellopott pénzből Mraziknál még megtaláltak 3.150 pengőt, Namesniknél pedig 2.000 pengőt. A harmadik tettest, Dávid Józsefet körorzik.

Öngyilkos lett a lugosi Carasana-bank igazgatója

Grünbaum Soma azérí dobta el az élelét, merí a bankját megrohanák a betétesek

Lugos, január hó 29.

Megrendítő öngyilkosság tartja izgalomban Lugos társadalmát.

Ma reggel öngyilkosságot követett el és meghalt Grünbaum Soma, az itteni Carasana-bank vezérigazgatója.

A Carasana a vármegye legjobb bankja hírében állt, ennek ellenére tegnap a betétesek ugyszólván megrohanák a pénzintézetet és kivették betétjeiket.

A bank többmilliót fizetett ki minden fenn-

akadás nélkül. A bankkal szemben megrendült bizalom, valamint családi bajai rendkívül megviselték az amugyis idegbeteg igazgatót és így követte el végzetes tettét.

Az öngyilkosság az egész Bánságban nagy részvétet keltett annál is inkább, mivel szakkörök véleménye szerint az öngyilkosságra nem volt oka Grünbaum igazgatónak, minthogy a megtámadott banknak segítséget helyeztek kilátásba a bánsági nagyobb pénzintézetek.

A köztársasági diákság újból harcol Spanyolországban

Sulyos összeütközésekben robbant ki az általános diáksztrájk

Madrid, január hó 29.

A néhány nappal ezelőtt kikiáltott diáksztrájk az egyes egyetemi városokban sulyos tüntetések és zavargások közepette tört ki. A diáksztrájk különösen Granadában és Sevilában öltött különösen aggasztó jellegűt.

Granadában a diákság hatalmas tüntetést rendezett s szenvedélyesen éltette a köztársaságot.

A tüntetés hevében a diákok több jobboldali, monarchikus szervezet és egyesület ablakait beverték, majd közúti zúditottak az egyik kerületi rendőrség épületére is. A rendőrség erre katonai segítséget kért, mire a diákság visszavonult az egyetem aulájába, ahol felkészülten várta a rendőrség és katonaság közös ostromát. Már-már véres harcra került a sor, amikor megjelent a rektor és közbevetette magát. Felkérte a rendőrséget, hogy tekintsen el

a támadástól s ezután egyezkedési tárgyalásokat indított, meg, amelyek eredményeképpen abban állapodtak meg, hogy a rendőrség nem fogantatási letartóztatásokat, ezzel szemben a diákság kötelezte magát, hogy tartózkodni fog újabb kilengésektől.

Ugyancsak tegnap délután és este

komoly zavargások zajlottak le Sevilában is.

Itt a nacionalista és a köztársasági érzelmű katalán diákok csoportjai között több sulyos összeecsapás volt, amelyekben

számos sebesülés történt.

A rendőrség csak nagy nehezen tudta helyreállítani a rendet.

Összeütközések voltak a diákok és a karhatalom között magában Madridban is. Az ország területén többszáz diákot letartóztattak.

Newyorkban és Görögországban rettenetes arányokban pusztít a spanyoljárvány

Ausztriában, Magyarországon és Romániában könnyű letelepedésük a betegségek

Newyork, január 29.

Newyork lakosságát egyre nagyobb aggodalommal tölti el a spanyoljárvány pusztítása amely most

már meghaladja az 1918-as méreteket.

A számtalan megbetegedés közül nagyon sok ben elhatározta, hogy az ipari feleslegeknek az január 28-án 3901 spanyolbetegét jelentették be, akik közül ma reggelre 384-en meghaltak.

Külön tartják számon a tüdőgyulladással komplikálódott megbetegedéseket, amelyeknek száma tegnap 3919 volt és

ezeknek a betegeknek majdnem a fele, vagyis 1822 halt meg.

Óránkint emelkedik a betegek száma, úgyhogy

a legutolsó órában, amelyről hivatalos jelentést adtak ki,

224 újabb esetet mutatnak ki 31 halállal és 247 tüdőgyulladásos esetet 106 halállal.

Az egészségügyi hatóságok tehetetlenül állanak a járvány irtóztos pusztításával szemben.

Az európai államok közül

Görögország a legújabb vadászterülete a spanyoljárványnak, itt ugyszólván minden nyilvános élet megállt.

a kávéházakat, mozikat és más nyilvános helyeket bezárták. A közép-európai államokat, Ausztriát, Magyarországot és Romániát is egyelőre elkerülte a járvány halálos hulláma és — noha ezekben az országban is sok a spanyolmegbetegedés — ezeknek lefolyása azonban enyhe.

Manapság a siker ritka,

Bennem van a siker titka!

Ha még nem használja, vagy még nem ismeri az „ALADDIN” petroleum csodalámpát, kérjen ismertetőt, portómentesen küldünk.

Aladdin S.A.R.

BUKAREST I., Str. Regala 6.

11432

Jaj, professzor ur, ez nagy blamázs!

Bukarest, január 29.

Jorga lapjában foglalkozik a kisebbségekkel és nagyon jellemző erre a mindentudó professzorra, hogy mennyire tájékozatlanul áll a kisebbségi kérdéssel szemben.

Cikkében, mely a Neamul Romanesc mai számában jelent meg, csodálkozással állapítja meg, hogy Romániában létezik egy kisebbségi blokk.

— Egészen különös és nagyon jellemző, hogy egy ilyen blokk létre jöhetett, — írja a tanár ur, — mivel a magyarok és németek között idáig sulyos nézeteltérések voltak...

Majd a cikk így folytatódik:

— Külföldön ezt a tényt csakis úgy foghatják fel, hogy ez a két ellenséges kisebbség összefogott a közös ellenség, — a románok ellen. Már pedig nálunk a helyzet éppen ellenkezőleg áll. Romániában részülnek a kisebbségek a legszeleesebb körű és legszabadabb elbánásban, amit maga a népszövetség is elismert.

Mennyi tévedés egy kis közleményben!

Blokk még nincs, de például ez a cikk is mennyire igazolja, hogy szükség volna rá.

A gazdasági bizottság legújabb határozatai

Bukarest, január 29.

A kormány gazdasági bizottsága tegnap újra ülést tartott, melyen a következő határozatokat hozták:

1. A Népszövetség felhívta Romániát, hogy adjon véleményét Titulescunak ama javaslatára nézve, amely a mezőgazdasági államok gabonafeleslegeinek értékesítésére vonatkozik. A javaslat szerint az ipari államoknak kell összevásárolniok a gabonafeleslegeket, mert az árak további zuhanásának megakadályozása egységesen érdeke Európának. A gazdasági bizottság elrendelte a romániai feleslegek azonnali összeírását.

2. A bizottság tárgyalta a görög-román kereskedelmi szerződés ügyét, miután a szerződés csak ideiglenes jellegű s mindkét oldalon jóváhagyásra szorult.

3. A bizottság fölvetette azt a tervet is, hogy az ipari feleslegeket is úgy lehessen értékesíteni, mint a gabonafelesleget. Ennek érdekében lhatározta, hogy az ipari feleslegeknek az ország egyik részéből a másikba való szállítására kedvezményes vasuti tarifát állapított meg.

4. Elhatározta a bizottság, hogy a határállomásokon az élőállatok számára fertőtlenítő intézeteket állíttat fel. Ezzel kapcsolatban elrendeli a vasuti kocsik ismételt gondos fertőtlenítését.

A TIZENHAT ÉVES DÉMON,

aki meggyilkoltatta öregedő szeretőjét,

A BERLINI ESKÜDTEK ELŐTT

Liesl Neumann és Ulbrich Frigyes órák kétlaki élete.
„Gyermekem jövőjét akartam biztosítani, — mondja a gyilkos leány

Berlin, január 29.

A moabiti esküdttörvényszék páratlan érdekességű és háttérű gyilkossági bűnper tárgyalását kezdte meg a mai napon. A bűnper vádlottja Liesl Neumann, tizenhatéves berlini leány. A tárgyalás iránt még sokkal nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, mint három év előtt a nagy port felvert Krantz-Schöller-ügy iránt. Mig azonban Schöller Hilda és a többi vádlott az úgynevezett jobb társadalmi körhöz tartozott, addig a most megkezdődött bűnpernek az a kuriózuma, hogy egy jó polgári családból származó tizenhatéves leány összekötését tartott Berlin legsötétebb alvilágához tartozó emberekkel.

és anélkül, hogy a szülőknek halvány sejtelmük lett volna, az utcai leány ledér életét folytatta, s végül, hogy pénzhez jusson, két udvarlójával meggyilkoltatta a harmadik szeretőjét.

A tragédia, amelynek részletei most az esküdtek előtt peregenek le, azért érdemel különös figyelmet, mert két kettős élet játszva benne a főszerepet. Liesl Neumann és meggyilkolt szeretője, Ulrich Frigyes ötvenhétéves órák kétlaki életet éltek, akár egy bizarr és fantasztikus ponyvaregény hősei.

Nappal urileány, éjjel prostituált

Liesl Neumann jó polgári családból származó tizenhatéves leány, a „felsőbb leányiskola” növendékéhez méltó életet folytat. Ének- és zongoráórák, nyelv- és irodalomtanulás tölti ki nappali óráit, de alig, hogy leszáll a este, Lieschen csodálatos változáson megy keresztül.

A szende Lieschenből Li lesz, az utca leánya, aki Berlin legobskurább negyedeiben a férfiak karjaiba veti magát és egyidőben két kitalottja is van, a huszonkét éves Richard Stolpe kocsis és ennek barátja: Benzinger Erik huszonegyéves lakatos.

Anyai ösztön az utcai leányban.

Lélektanilag roppant érdekes, hogy Lieschen utcai leány minőségében is kettős életet élt. A gyermekleányban minden romlottsága ellenére anyai ösztön szunnyad. Lieschen a szeretőjétől más állapotba került s mindenki magától értetődőnek tartaná, hogy Lieschen a gyermeket, amely kicsapongó életének útjában áll, tehernek tekint. Azonban éppen az ellenkezője történik.

Lieschen págyódik a gyermek után, minden előkészületet megtesz a szülésre és már a félértelműt is beszerezte a kicsi számára.

Együttal gondoskodni akar a születendő gyermek jövőjéről és ehhez pénzre van szüksége. Minthogy a szeretője nem akarta a pénzt odaadni, elhatározta, hogy mindenáron megszerzi a szükséges összeget, még akkor is, ha az egy ember életébe kerül. Így vitte Lieschent az anyai ösztön a gyilkosságba.

Don Juan-órák.

A meggyilkolt Ulbrich Frigyes órák szintén kétlaki életet élt. Nappal meggyőződve hajolt a munkaasztal fölé, egyszerű kis órák volt, aki nehéz munkával kereste kenyerét. De a munka után a kis órásmester nagy Don Juanná vedlett át. Szévedélyesen szerette a nőket, kereste ismeretségüket.

Minél fiatalabb volt a nő, annál jobb volt s legszívesebben a 14—15 éves gyermekleányok után vette magát.

A szegény iparos minden keresetét nőkre költötte, ez volt az egyedüli passziója. Lieschen is mindössze tizenöt éves volt, amikor az órással megismerkedett és Ulbrich Frigyes még akkor nem sejtette, hogy ez az ismeretség meglehetősen ártatlan módon kezdődött.

Az órák aktfénycépezés ügye alatt csalta fel a leányt a lakására, amiért Lieschen öt márkát kapott. Később természetesen intim viszony fejlődött ki közöttük.

Egyébként Ulrich minden nőismerőset ezzel a trükkel fogta meg, lakásának falai tele voltak agyaggal fiatal leányok aktfénycépeivel, amelyeket ő készített. Ezenkívül még több mappája és albuma volt

és összesen ötszáz ilyen aktképet találtak a lakásán.

A képek vezették nyomra a rendőrséget a gyilkos kézrekerítésénél.

Egy holttestet találnak...

A vádirat a következő módon írja le a gyilkosságot. Mult év október 29-én holtan találtak meg Ulbrich Frigyes órást a lakásán. A holttesten az erőszak semmi nyoma sem volt látható s a boncolás alapján megállapították, hogy az órást megfojtották. Különböző jelek

„Végezzetek vele!”

Lieschen közölte a tervet, amelyről több száz márkát zsákmányt remélt, másik szeretőjével, a fiatal Stolpeval, aki annyira a leány varázsa alatt állott, hogy nyomban hajlandóságot mutatott a gyilkosság végrehajtására.

A terbe beavatott Benzinger Eriket is, aki először vonakodott, de amidőn Stolpe „gyávának” nevezte és Lieschen is latbavetette rendkívüli befolyását, beleegyezett ő is a gyilkosságba.

Október 29-én mind a hárman az órák üzlete elé mentek, ahol Lieschennek randevuja volt Ulbrich-chal. A fiatal emberek kint maradtak az utcán, a leány bement az üzletbe. Tíz órakor az órák lefeküdt az ágyba. Lieschen pedig kilopódzott és félrehúzta az ajtó závarját. Éjfélkor, amikor az összes órák az üzletben ütni kezdtek, a két fiatalember behatolt az üzletbe.

Ulbrich felébredt és meg akarta gyújtani a

arra mutattak, hogy az áldozatot kirabolta. A nyomozás jödeig teljesen eredménytelennek mutatkozott, amíg a rendőrség meg nem állapította, hogy az órák nagy szoknyavadász volt.

Amikor a meztelen női fényképek albumát megtalálták, egy ujjlenyomat került a rendőrség birtokába, amely elvezette a nyomozó hatóságot a gyilkoshoz, aki nem volt más, mint Liesl Neumann. A leány eleinte mindent tagadott, de a keresztkérdések pergőtüzében megtört és töredelmes vallomást tett.

Lieschen bevallotta, hogy ő volt a gyilkosság szellemi tervője. A gyilkosságot szeretője, Stolpe Richard kocsis és barátja, Benzinger Erik lakatos hajtották végre. Lieschen elmondta, hogy Ulbrich órással szerelmi viszonyt folytatott s az öregedő ember rengeteg ajándékkal halmozta el.

Amikor legsürgősebben lett volna szüksége pénzre, mert szeretőjétől, Stolpetől más állapotba került, viszonyuk elhidegedett.

Ulbrich nem akart pénzt adni, erre Lieschen megfogamzott a gondolat, hogy öreg szeretőjét elteszi lába alól.

— Biztosítani akartam a magam és a gyermekem jövőjét — mondotta Lieschen kihallgatása alkalmával.

villanyt, ebben a pillanatban a két legény rávetette magát az órára s megfojtották őt.

Két lépésnyire a gyilkosságtól Lieschen hitegvérrel húzta magára ruháit s közben kezébe kapott egy baltát s odakialtott a gyilkosoknak: — Végezzetek vele! Ha gyávák vagytok, majd akkor én ütöm agyon.

Erre azonban már nem volt szükség, mert Ulbrich már halott volt.

A zsákmány nem volt olyan nagy, mint remélték.

Mindössze huszonnyolc márkát találtak az órásnál. Ezért a kis összegért kellett egy embernek meghalni.

Amikor Lieschent letartóztatták, a két gyilkos megszökött, de rövidesen elfogták őket is. Most mind a hárman ott ülnek a vádlottak padján, köztük Lieschen, aki anyai örömeinek néz elébe.

Németország teljesen függetleníteni akarja magát a gabona-beviteltől

Berlin, január 29.

A költségvetési bizottság ülésén a földművelésügyi miniszter nagy ekspozeot tartott, amely általános feltűnést kelt és

közelről érinti Romániát, illetőleg Románia gabona-ekspoportjának a kérdését is.

A birodalmi kormány mezőgazdasági politikájának az ismertetése során kifejtette a földművelésügyi miniszter, hogy

Németország továbbra is fenntartja zárkózott állásfoglalását a délkelet-európai agrár-blokknak a preferenciális vámtarifa bevezetését illető követelésével szemben.

A birodalmi kormány célkitűzése ugyanis az, hogy minél erőteljesebben folytassa a német mezőgazdaság megszervezését s elhatározott szándéka olyan színvonalig fejleszteni saját mezőgazdasági termelését, hogy szükség esetén teljesen el tudja látni az országot s így a birodalmat az élemezés és mezőgazdasági anyagokkal való ellátása terén teljesen függetlenítse a más államokból való bevétel kényszerűségétől.

Ennek a programnak a megvalósítása érdekében a birodalmi kormány el van szánva

a gabonabeviteli vámok további emelésére is.

Ezek a kijelentések azt mutatják, miszerint túlságosan elsietett volt a román hivatalos körök reménykedése, hogy Németország magáévá teszi a preferencia elvét, tehát az agrár-blokknak abba a javaslatába, hogy a legtöbb kedvezmény elvén túl kivételes előny mellett szervezzék meg a mezőgazdasági illetőleg ipari termékek cseréjét. Németország nyilván csak jelentéktelen kontingensek átvételére nyilatkozott hajlandónak akkor, amikor a német-román kereskedelmi szerződés megújításával kapcsolatban kifejezte készségét a preferencia elvének bizonyos vonatkozású tekintetbevételére. Így a román kezdeményezés, amelyet Franciaország és a többi nagypari államok már eleve elutasítottak, német részről sem talált méltánylásra s a preferencia gondolata, amellyel a Páneurópa-bizottság is foglalkozott, elbukottnak tekinthető.

A román gabona tehát nem számíthat speciálisan kedvezményes bánásmódra a nyugateurópai piacokon

s továbbra is szenvednie kell az oecánontuli országok megsemmisítő konkurrenciáját.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSÓ

Ma premier!

Ma premier!

Csütörtökön, január 29-én filmvilágeseemény színhelye lesz Brassó. Ekkor mutatjuk be Európa három nemzetének közös filmjét a

Forróvérű város DIE SINGENDE STADT

Irtá: SZÉKELY JÁNOS. Rendezte: CARMEN COLOVN. a Signora dal szerzője. Zenéjét szerezte: ABRAHÁM PÁL. Főszereplők a világszínpadok dédelgetett művésze: Jan Kiepora. Partnere a legasszonyibb asszony, a szerelem és a szenvedély megtestesítője: Brigitte Helm.

Némától beszélő, éneklő, hangos Fotocellásfilm!!!

Rendes napi árak!

Rendes napi árak!

NEMZETKÖZI TÖRVÉNYSZÉK

Páris, január hó.

Hogy nemzetközi alapon és objektív vita keretében lehessen a revízióról beszélni, erről a kérdésről, a melynek már a neve is vörös posztó sokak szemében, ez a „Tribunal International“ érdeme.

Ez a „Nemzetközi Törvényszék“ alkalmat nyújt, hogy a legellentétesebb nézetű, fajlag és nemzetileg merő antagonizmusban élő egyének, — és főleg az intellektuális fiatalságra vonatkozó ez, — ilyképpen keressék a nemzetközi béke és együttműködés módjait és lehetőségét.

A „Béke“ megteremtésére szolgáló akarat hozta létre. Elismeréssel kell adózni az organizatoroknak, a kiket őszinte jóindulat és magasabbrendű idealizmus vezérel.

Végül pedig, ki tudja, nem válik-e a szóból tett? Nem hoz-e eredményt egy-egy megvitatott eszme?

★

A „Tribunal International“ revíziót tárgyaló előadásán, különböző álláspontok hangzottak el. A magyar Követség nyugodt, megfontolt, adatokkal és számokkal objektíven felépített expozéja, ugymondhatni a leg-európaiabb volt. Ellenben a német Market tülzóna nacionalista és a román Lepădateșcu pedig néha gyűlölködésig menő hangsúllyal tartotta meg antirevizionista állásfoglalását. A lengyel Javorsky egyenesen harsogó intenciókkal védte a „Coulour Polonais“-t.

Igy, ebben az atmoszférában vette át a szót, Pierre Cot, a fiatal radikál szocialista képviselő és e párt-nak egyik vezére, aki az alább következő figyelemre-méltó kijelentéseket tette. Figyelemre méltó abból a szempontból, mert Pierre Cot, aki a Népszövetség külügyi bizottságába tartozik, tisztában van mindazon súlyos kérdésekkel, melyek a mai beteg Európa problémáit képezik.

Pierre Cot, legelőször csatlózással állapítja meg, hogy itt, ahol nyugodt és békés megbeszélésre gyűltek össze, milyen izzó gyűlölet lángja csápkod ki az elhangzott beszédek nyomán.

Majd rátér a mai helyzet legégetőbb bajára: a gazdasági nyavalyára, mely a tulprodukciónak nyomán szakadt Európára. Igen, talán sokban a békeszerződésnek nyomán létrejött új államalakulatok és az ezekben kifejlődött produkció, verseny, nagyon sokban hozzá járultak, a dolgok idáig való fejlődésében.

De általában, békeszerződések, vagy revíziók elérhetik-e azt az ideális formát, hogy egyformán mindenkit kielégítsenek? Igaz, a népek önrendelkezési joga, némileg kiut lenne. De: elképzelhető, egy többféle darabolt állam, többféle kormányformával? Ez is ugyanazt eredményezné: kielégíti az egyik félt, a másik rovására.

Igyekeznünk kell egy olyan rezsimet találni, amely helyes, igazságos és egyedül becsületes: ez pedig, Európa organizációja. Ezért: nem szabad elzárkózni a revízió gondolatától. De ennek nem szabad egy ellenséges állásfoglalásból kiindulni, hanem az internacionalizmus bázisára kell helyezkedni. Mindenekelőtt, a Népszövetség előjogait meg kellene erősíteni. Hogyan lehetne a revízióról tárgyalni?

Pierre Cot úgy képzei, hogy Hágában, választott nemzetközi bíráló bizottság elé kerülne az az a törvények, melyek döntő szerepet visznek a revízióval kapcsolatban.

De csakis, és egyetlen ut ehhez: a békés megegyezés. A magyar békeszerződésre vonatkozólag ezt mondja: „A magyar békeszerződést, bármennyire is rosszak, respektálni kell. Mentől inkább revizionista valaki, mentől jobban óhajtott egy modifikációt, annál inkább érdeke. — a békésen elért eredményig, — respektálni azokat.

Majd rátér a békeszerződés 19-ik és 5-ik pontjaira, melyek kiegészítik egymást és megemlíti, hogy a 19. paragrafus szerint, egy anélkül összehívása, kinevezése lehetősége. A revízióhoz el lehet jutni, de csak a békés megbeszélés útján. Ha egy szerződést keresztül vinni nem lehet, vagy, ha ellene állást foglalnak... ez a háborút jelenti.

Igaz, való és ez szót főképp azoknak, akik a revíziót óhajtják: Az emberi szenvedés ez nem történelem. De a szenvedőknek nincs joguk egy eredményt, még ha távolinak is tűnik, meggondolatlan sietséggel elrontani.

Majd azzal fejezte be: A revízió lehetősége nem szabad, hogy egy kampányból induljon ki. Időt kell adni a gondolat megérésére, a Népszövetség kebelében. Főképp pedig a népek megértését kell előkészíteni. — Mert nem elég, hogy akár megbeszélésekre, vagy ülésekre, mindegyik a maga elvét elhozza, de el kell hozni a jóindulatot, hogy az ellentét érveit is megértéssel hallgassuk meg.

A revíziós konferenz így zajlott le. Egyelőre itt sem volt nagy „megértés.“

Mándy Ilona

Katonaság hajtotta végre a csehszlovákiai népszámlálást

Prága, január 29.

A csehszlovákiai nemzetiségi képviselők tegnap értekezletet tartottak amelyen elhatározták, hogy követelni fogják a népszámlálási eredmények revízióját. Az értekezlet lezárta, hogy egyes helyeken katonai osztagokkal hajtották végre a népszámlálást. Morvaország némely városában pedig a szó szoros értelmében „eltörölték a föld színéről“ a német nemzetiségűeket. Persze csak papíron. — Meri a valóságban a népszámlálásnak egészen másképpen kellene kinéznie úgy Morvaországban, mint Szlovénországban.

Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !..

Maradjunk a Simon-crémhez hűek, hogy fiatalok és szépek legyünk. Ezen krém megrendíthetetlen világsikere biztosítja a hatást.

Ez a nem zsíros és nem száraz, hanem kívánság szerint nyulékony krém puhává, gyöngévé teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos üdéséget nyújt.

Simon Puder és Simon Szappan használata nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÈME SIMON
PARIS

Letartóztatták a Temesvár-gyárvárosi állomás raktárfőnökét, aki rablóbandát alakított

Négy évi zavartalan működés — több millió lej kár

Temesvár, január 29.

Alaposan megszervezett és négyesztendei zavartalan munkásságra visszatekintő rablóbandát sikerült a nagytopolyi csendőrség ébersége folytán leleplezni.

A rablóbanda a Temesvár-gyárvárosi állomáson garázdálkodott és eddig milliókra menő károkat okozott a vasutnak és a temesvári vállalatoknak.

Stoja György és Milenko János CFR munkásokat a nagytopolyi csendőrség azért tartóztatta le, mert gyanus eredetű szövegetek árusítottak. Vállalatuk alkalmával bevallozták, hogy

a Temesvár-gyárvárosi állomáson feltörték egy vagonot és abból lopták a szövegeteket.

A csendőrségi nyomozás azonban meglepő fordulatot hozott.

Megállapították, hogy a két vasuti munkás

csak tagja egy alapos szervezetszerű bandának, amelynek feje Neda János, a Temesvár-gyárvárosi állomás raktárfőnöke.

Az állomás személyzete közül tizenheten voltak tagjai a bünszövetkezetnek, amely olyan alaposan és feltűnés nélkül dézsmálta meg a szállítmányokat, hogy a rendőrség évekig tartó nyomozása sem tudta üzemüket leleplezni.

A két munkás vallomása azonban az egész vasuti tolvajbanda munkásságáról lerántotta a leplet.

Neda raktárfőnökkel az élén a bünszövetkezet mind a 17 tagját sikerült elfogni és eddig nagyjából megállapítani, hogy a banda négy esztendei működése több millióra rugó kárt okozott a vasutnak.

A vizsgálat irányítását most már a temesvári rendőrség vette át és keresi azokat az orgazdákat, akik összeköttetésben állottak Neda raktárfőnök bandájával.

Dul a román-magyar footballháborúság

Dr. Leucuta nyilatkozata

Bukarest, január 29.

Már szinte unalmas irni róla. A két ország footballtársadalmát ugylátszik mérföldes ellentétek választják el egymástól. Mikor már-már olyan a helyzet, hogy a béke megkötöttnek látszik, ismét két irányba szaladnak a felek, akik még annyi fáradságot sem vettek eddig maguknak, hogy leüljenek együtt a tárgyaló asztalhoz. Ilyenmódon csak nyilatkozatokra lehet szorítkozni, melyet hol egyik oldalon, hol másik oldalon hangoztatnak el.

Leucuta a román sportszövetség ismert vezére, a magyar-román sportbékéről ma a következő nyilatkozatot tette:

— Én is azon a nézetem vagyok, hogy a sport egyik legfontosabb tényezője a népek baráti közeledésének. És így érthető, hogy jó szemmel nézek minden tárgyalást, mely ilyen köze-

ledést hoz maga után. Ami a magyarokkal való sportbékét illeti,

Romániának vannak bizonyos érdekei és jogai, melyek felett nem lehet elhaladni.

Tudom, hogy a jelenlegi ellentétek miatt, melyek köztünk és a magyarok között fennállnak, szenved a sport is, azonban a multat nem lehet olyan könnyen elfelejteni.

A magyaroknak be kell látniuk, hogy súlyos hibát követtek el és csakis ilyen módon és pedig bizonyos intézkedésekkel a jövőre nézve, látok lehetőséget az egyezsége.

Ami pedig a kérdés gyakorlati oldalát illeti, teljesen meg vagyok elégedve a tárgyalások eddigi menetével.

A nyilatkozat legbiztosabb jele annak, hogy a magyar-román sportbékéről még jó ideig nehezen lehet beszélni.

Amerikában feltalálták a helyből felszálló repülőgépet

Ha beválik, a találmány
ugyanolyan közhasznalatu
lesz az aeroplán, mint azautó

London, január 29

Az amerikai Unióból szakkörök egy olyan találmány híret kapták, amely — ha beválik — egy csapásra forradalmat visz végbe a repülő-technika terén.

A jelentés szerint az Unió Coloradó államának Pueblo városában

egy feltalálónak sikerült olyan repülőgépet szerkesztenie, amely a helikopter módjára teljesen függőleges irányban is fel tud szállani és le tud ereszkedni, emellett pedig éppugy repül horizontálisan, mint a rendes aeroplán.

A gépet függőleges irányban vízszintes forgósíkok emelik, míg előre a szokásos légcsavart viszi.

Amennyiben ez a találmány meg fog felelni a hozzáfűzött várakozásoknak, úgy forduló-

pontot jelent a repülőgép-építésben.

A helyből való felszállás lehetősége ugyanis éppoly tömegcikké fogja tenni az aeroplánt, mint az autót.

A repülésre való startolás nem lesz többé az aerodromokhoz kötve, hanem minden magánrepülőgéptulajdonos saját udvaráról, háztetőjéről vagy kertjéből indulhat el s ugyanoda vissza is ereszkedhetik.

Ford, aki már eddig is nagymennyiségű kisrepülőgépet gyártott magánhasználatra, csak erre a találmányra várt, hogy ugyanugy nekiálljon a repülőgép népszerűsítésének, mint ahogyan ezt az autótól tette.

Természetes, hogy ha a találmány gyakorlati alkalmazásra kerül, a feltaláló többszörös milliomos lesz — dollárookban.

HIREK

Bekönetkezett a veszély
Brandsch Rudolf már ismét beszél
A közmondás a mentsege:
Szász szónak is egy a vége.

A londoni szigor tetsző
Börtönben a hasfelmetsző
Egy kopott puccsen heverve
Új népdalt csinál leverve:

Nem metszettem életemben
Csak egy hasi, a páddul szemben
Mégis rám verték a pascat
Babám hasa majd felhasadt..

Megértük hát a nagy napot,
Hogy a szovjet szállit zabot.
Erre fel meg kell jegyezni:
Mehetünk zabot hegyezni!

Inconnue

Két hitelező kérésére elrendelték a csődöt az Aradhegyaljai Takarékpénztár ellen. Aradi tudósítónk jelenti: Az Aradhegyaljai Takarékpénztár ellen két betétese nemrég csődöt kért 148.000 lej erejéig. Az aradi törvényszék ma foglalkozott a csőd-kérelmessel és rövid vita után helyet adott a hitelezők kéréseinek. A törvényszék dr. Miklóssy Emilt nevezte ki csődtőmegmondónak.

Tenvészallat-kiállítás Budapesten. Budapestről jelentik: Március 20 és 25 között tenvészallat-kiállítást tartanak Budapesten, amelyre a magyar vasutak ötven százalékos kedvezményt nyújtanak. Ugyancsak kedvezményt nyújtanak a szomszédállamokból érkező látogatóknak, annyiban, hogy vizum nélkül lépethet át a határt és a vizumot utólag Budapesten szerezhetik meg harmadikban. A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Feltalálták a törhetetlen áveget. Newyorkból jelentik: Mellville városból érkező hírek szerint egy ottani kőműves feltalálta a törhetetlen áveget. Ha a hír megfelel a valóságnak, úgy az áveg használata előtt egészen új perspektíva nyílik meg.

Turnu-Szeverin közlekedési kettészakadt a Bukarest-Temesvári gyorsvonat szerelvénye. Temesvári tudósítónk jelenti: Ma reggel a Bukarest-Temesvári gyorsvonat, amelynek 9 óra 45 perckor kell a józsefvárosi állomásra megérkeznie, Turnu-Szeverin közelében, Palota és Simian községek között hirtelen kettészakadt. A temesvári üzemvezetőséghez érkezett hiányos jelentések szerint a kettészakadt szerelvény 11 kocsija megrongálódott, az utasok azonban sértetlenek maradtak. A gyorsvonat hatóságok segítségével érkezett meg Temesvárra.

A „Temesvári Volksblatt” munkatársát akarták kiutasítani. Bukarestből jelentik: Tegnapi számunkban közöltük, hogy Bocu Sever tartományi kormányzó kiutasított egy ismert temesvári újságíró, aki a belügyminisztériumhoz felebbezett, amely a kiutasítási végzést megsemmisítette. Mint értesülünk, az illető újságíró nem a Temesvári Hírlapnak a munkatársa, hanem a Temesvári Volksblatté.

Megbukták a cukorszindikátus vezéré. Bukarestből jelentik: Zissu, a cukorszindikátus vezetője, tegnap lemondott tisztségéről. A szindikátus vezetője, aki legfőbb vezére volt a magas cukorárak fenntartása körül keletkezett harcnak, nem maradhatott többé pozíciójában, mikor a kormány és a cukorgyárak képviselői maguk is azon dolgoznak, hogy a cukorárakat lenyomják. A szindikátus bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a cukorárak leállításának kérdésével foglalkozzék.

Letartóztattak egy karánsebesi zenetanárt. Temesvári tudósítónk jelenti: Pofescu János karánsebesi zenetanárt az ügyességéért tegnap letartóztatták. A zenetanárt azzal vádolják, hogy egyik 10 éves növendéke ellen az iskola épületének félreeső helyiségében erőszakos merényletet követett el. A feljelentést a kisleány szülei tették meg.

Egy haldokló bábaasszony bevallotta, hogy ő hajította végre a tiltott műtétet Cholnoky Edithen. Budapestről jelentik: Beszámoltunk annak idején arról, hogy dr. Horváth Ernő budapesti nőorvos rendelőjében holtan találták Cholnoky Edith huszonhét éves asszonyt. Az orvost, miután az a gyanu merült fel, hogy tiltott műtétet végzett a fiatalasszonyon, letartóztatták és még most is őrizetben van. Az ügyben tegnap fordulat állott be, amennyiben a rendőrségen jelentkezett valaki, aki elmondotta, hogy egy haldokló bábaasszony bevallotta, hogy ő hajította végre Cholnoky Edithen a műtétet, majd, miután a vértést nem tudta előállítani, felküldte dr. Horváthhoz, aki azonban a szerencsétlen asszonyon már nem tudott segíteni. Dr. Horváth védője most azt kéri, hogy a vizsgálóbíró szálljon ki a bábaasszonnyal és hallgassa ki, hogy, vallomása alapján, védené-e szabadlábra helyezhessék.

Február elsején megkezdte működését Budapestben az idegenellenőrző hivatal. Budapestről jelentik: Az 1930. évi 18. törvények értelmében február elsején Budapestben megkezdte működését az idegenellenőrző hivatal. Az új hivatal helyisége a Fővárméltó 1. szám alatt lesz.

Testvéri üdvözlét Zelea Codreanu-nak

Bukarest, január hó 29.

A bukaresti keresztény diákok szövetsége tegnap hatalmas plakátokkal árasztotta el a várost.

A plakátokon megjelent manifesztum tömege erős fényt vet arra a letagadhatatlan tényre, hogy Zelea Codreanu jóideig szabadjára hagyott mozgalma mekkora hódítást tett már az egyetemi hallgatók között.

A manifesztum bejelenti az ország lakosságának, hogy az ifjú generáció a legteljesebb mértékben helyteleníti és elítéli azt a hadjáratot, amit a kormány a román nemzeti eszme jelszávaival szervezkedett egyesületek ellen kezdett.

Az ifjúság teljes szolidaritást vállal azokkal, akik az eszme érdekében áldozatul estek s meleg üdvözlétét, valamint testvéri együttérzést küldi Zelea Codreanu-nak, valamint a vacaresti fogházban szenvedő társainak.

A diákok manifesztuma kinos hangulatot okozott a belügyminisztériumban

Jó emésztés — fél egészség. Székrekedés, bélrendszeri betegség esetén Artin dragée normális ürülékhez segít. Kérje orvosától.

Ismét Ripka Ferenc lett Budapest főpolgármestere. Budapestről jelentik: Budapest székesfőváros újonnan alakult tanácsa szordán délután választott új főpolgármestert, a lemondott Ripka Ferenc volt főpolgármester helyébe. A választás eredménye általános meglepetést hozott. A leadott szavazólevannyeg szavazatból a lemondott főpolgármester, Ripka Ferenc, szízhelvenhármát kapott. A másik két jelölt közül Tabódy Tibor 18, Wolff összesen 3 szavazatot nyert. Sipőcz polgármester nagy beszéd keretében iktatta be újra a főpolgármesteri tisztségbe Ripka Ferencet.

Marosvásárhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: Tegnap este a marosvásárhelyi rendőrség politikai osztálya meglepetésszerűen kiszállt Szántó-utcaban Kaosó Ferenc munkás lakásán. Az esti órákban ott volt a marosvásárhelyi vasmunkások szakszervezetének néhány vezető embere, akik szakmai értekezletet tartottak. A rendőrség, bár erre semmi oka nem volt, a nyolc vezetői tagot letartóztatta. A marosvásárhelyi törvényszék két napi tárgyalás után mondta ki az ítéletet: Ajtai Ödön sófför gázolási bűnperében, aki a múlt év folyamán rövid egymásutánban két embert gázolt halálra. Első esetben egy öreg munkás volt az áldozat. Ez esetben a vádtanács felmentette a vádlottat, mert bebizonyították, vélte, hogy az öreg, fáradt ember, életuntásából vetette magát az autóbussz elé. A második gázolásnak az áldozata a karácsonyfalvi görög katolikus lelkész felesége, Piroška Mihályné volt, akinek halálát okozta a sófför vigyázatlansága okozta. A vádtanács a sóffört 6 hónapi fogházra ítélte. Tegnap tartották a marosvásárhelyi liberálisok körüli nagygyűlést, amelyen Bogdán Duica egyetemi tanár elnökölt. A legfontosabb napi program a marosmegyei liberális vezetőség megválasztása volt. A gyűlés szennációjaként hatott, hogy az eddig exponált és magyar gyűlöletéről híres Dandea Emil, volt marosvásárhelyi polgármestert, a saját pártja is megtagadta, mert a gyűlés véleménye szerint, a liberális eszméket meghazudtoló, külön utakon haladt.

Széleskörű kommunista szervezkedés leplezték le Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrség ismét széleskörű kommunista szervezkedésnek jött nyomára és a megindított nyomozás során letartóztatta Gümö-Zuh Sándor, Kubán Balázs és Lévai József munkásokat. A vizsgálat során a három letartóztatott lakásán a rendőrség házkutatást tartott, s állítólag több olyan kompromittáló rőpiratot foglalt le, amely az állam és a hadsereg ellen lázított. Megállapították a nyomozás során azt is, hogy Zuh Sándor moszkvai megbízás alapján dolgozott a romániai kommunista mozgalom megszervezésén. Az erre vonatkozó feljegyzések hiánytalanul a rendőrség birtokába jutottak. Zuh a kommunista mozgalomban mint moszkvai titkár szerepelt és a Nagyszebenben megtartott titkos kommunista kongresszuson is Moszkva megbízottjaként szerepelt. A rendőrség véleménye szerint a három munkás letartóztatása után a romániai kommunista mozgalom több vezetőjét is őrizetbe fogják venni.

Harminc perc alatt Európából Amerikába. Bécsből jelentik: Oberth professzor, a holdrakéta megalkotója, aki jelenleg az osztrák fővárosban tartózkodik, nyilatkozott a lapoknak és kijelentette, hogy a Marsba való repülésre ötven évig még gondolni sem lehet. Ezzel szemben azt állítja Oberth professzor, hogy a rakéta-postaszolgálat rövidesen megvalósul és Európából Amerikába a posta nem fog tovább tartani harminc percnél.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkülfertőzések, kelések, furunkulások eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

* Minden gyermek megmondhatja Önnek: Az Universal-politura hozzátartozik a házához! Akár a parkettot akarja vele fényesíteni, akár a lakautót akár a jókarban tartani, minden fa- és bőrürünál kitűnően bevált.

* „Mesék a benzinkutiról”, a brassói Modern Mozgóban. Táncol, nevet, énekel és tréfál a három főszereplő ebben a filmpereiben, oly annyira, hogy a közönség két órán át a legmesszebbremonó szorakozásban részesül, csak azt sajnálva, hogy ezen időn át csendesen ülnie kell. Vegyen mindenki magának két órai szabadidőt és jöjjön szórakozni.

Az összes hajózási irodák leépítik romániai fiókjait. Aradi tudósítónk jelenti: A Cunard-Line hajózási vállalat aradi fiókját február elsőjén megszünteti s rövidesen az egész ország területén még működésben levő fiókját is leépíti. Es nemcsak a Cunard-Line, hanem a többi hajózási vállalatok is hasonló tervvel foglalkoznak. Oka ennek a szokatlan leépítésnek az, hogy amióta az Unió kormányja a bevándorlási kvótát ismételen megszigorította és a vizum díját is tetemesen emelte, az amerikai kivándorlás olyan rohamosan megesapant, hogy amerikai hajózási irodák működésére semmi szükség nincsen Romániában.

Aradi hírek. Tudósítónk jelenti: Hajnali 3 órakor kigyulladt az aradi finárvaház tetőzete. Az intézet növendékei között olyan hatalmas pánik keletkezett, hogy a közeli kerületi rendőrség tisztjeinek kellett átmenniök és a rendet fenntartaniok. A tűzoltók háromnegyedórán megfeszített munka árán a tüzet lokalizálták, de az intézet tetőzetének egy része a lángok martalékául esett. Az aradi rendőrség ma őrizetbe vette Gosztola József villanyszerelőt és Radu Aurél sóffört, akik betörőbandát alakítottak és több sikeres betörést hajtottak végre. Pünhaljstromuk összeállításán a rendőrség most dolgozik.

Egyesületek

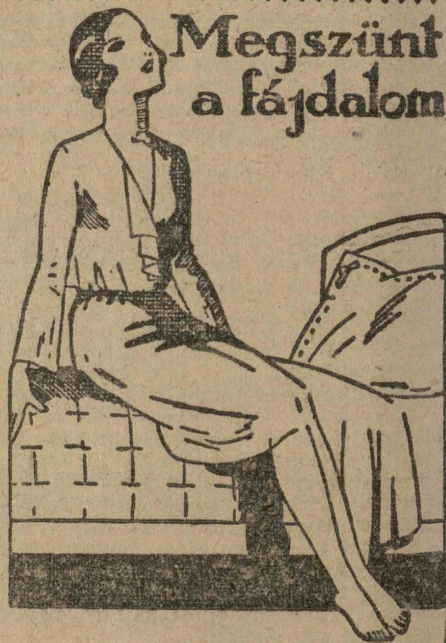
A piskli műhelyi zenegylet hangversenye. A több évtizedes multu piskli vasuti dal és zenegylet folyó hó 24-én tartotta szokásos évi hangversenyt, különösen nagy erkölcsi siker mellett. A műsor kiemelendő pontja volt az ez alkalomra összetanult kvintett, melynek tagjai: Roosz János műhelyi menő neje (zongora), Jandejzka Rudolf (hegedű), Toducza Irén (hegedű) és Szabó Elemér gordonka, Rossini: Szevillai borbélyának nyitányát. Langer: Nagymama c. szerzeményét és Schubert búbiás Szerenádját adták elő kiváló sikerrel. — Az est sikeréért rajtuk kívül különösen Toducza János karmestert, de a zenekar valamennyi tagját is a legőszintőbb elismerés illeti.

Orvosgyűlés. A brassói orvosi kollégium pénteken, folyó hó 30-án délután 6 órakor a városi tanács házában ülést tart, melynek egyetlen tárgya az orvosok megadóztatása. Az orvosgyűlésen minden brassógyei orvosnak saját érdeke megjelenni.

Teaestély. A brassói római katolikus felzött leányok kongregációja folyó hó 31-én este 9 órai kezdettel műsoros teaestélyt rendez a rajztérmben, amelyre az érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

A bukaresti magyar zsidó Nőegylet bálja február hó 21-én lesz megtartva.

Mese és játékdélután lesz vasárnap délután a brassói izraelita hitközség tanácstermben, a zsidó nemzeti szövetség sönéresportja rendezésében. Minden zsidó gyermek legyen ott!

A tyúkszemek eltűnnek az éjszaka folyamán

Hogy fájdalom nélkül szabadulhasson tyúkszemétől, fürdesse lábát egyszerűen meleg vízben, amelybe Saltrates Rodell-t áztatott. A Saltrates Rodell apró oxigén-buborékokkal telíti a vizet és szinte tejszerű színt ad neki. Ezek az oxigén gőmböcskék behatolnak a pórusokba és sórtartalmaikkal a legmegrogzottabb tyúkszemet is úgy telpuhítják, hogy utána könnyűszerrel írthatja ki gyökereit. Egyetlen Saltrates fürdő nagy megkönnyebülést hoz a megduzzadt, faszadt, elkinzott és érzékeny lábnak. Három-négy további fürdő után eltűnnek valamennyi tyúkszem s talpon lehet napestig vagy akár egész éjjelt áttancolhat ha kedve tartja. Minden csomag szavatolt megtérítéssel kerül forgalomba. Ára jelentéktelenül csekély.

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Olaszok és franciák nagymennyiségű élőállatot vásárolnak Erdélyben

A Maros-mentén élénk, a Szamos-mentén lanyha a kereslet

Marosvásárhely, január 27.

Az utóbbi hetekben szokatlan élénkség mutatkozott az egyes erdélyi élőállatkereskedelmi centrumokban. Különösen olaszok és franciák keresték az erdélyi élőállatokat.

Az olasz vásárlások kormányzamlára történnek és azokat egy bizottság végzi, amelynek székhelye Marosvásárhelyen van.

Az olaszok csakis elsőrendű husállatokat vásárolnak katonai konzervgyártás céljaira. Szakértői becslések szerint 1930 júniusa óta az olaszok több, mint kétféle millió darab szarvasmarhát, sertést és aprómarhát vásároltak erre a célra. A vásárlások főként Szászrégen és Beszterce vidékén történnek, ahol ennek következtében az árak erősen megszilárdultak. Nagyon jellemző erre az irányzatra, ha a szászrégeni árakat összehasonlítjuk például a szatmári árakkal. A marhahús ára Szatmáron 18 lej, Szászrégenben 36 lej, a borjúhús 34 és 40 lej,

sertés 34 és 44—46 lej, szalonna 36 és 46 lej, zsír 40 és 60—65 lej.

Ha a csehszlovák kivitel megindulna, akkor Szatmáron is megjavulnának az árak, amelyek a fogyasztás visszaesése (a fanunkások most nem dolgoznak, holott ezek voltak a legnagyobb fogyasztók), valamint a városi húsüzem konkurrenciája következtében estek vissza ennyire, hogy az egész husipar a legnagyobb válsággal küzd.

Érdekes jelenség egyébként az erdélyi húsiparban, hogy utjabban a franciák is elkezdtek vásárolni, holott Franciaország eddig maga is ekszportált élőállatot. Eddig még csak néhány próbaszállítványt indítottak utnak Párizsba, amely igen jó elhelyezési piaca lehet még az erdélyi élőállatnak, mert a francia főváros heti szükséglete 5—6 ezer darab. Valószínű azonban, hogy ezek a vásárlások is katonai célokra történnek.

Tömegesen fel akarják mondani a bérlők a tuldrága vasuti rakterületeket

Mit követelnek az érdekeltek a CFR új vezérigazgatójától?

Kolozsvár, január 29.

Két és fél évvel ezelőtt a CFR új rendszert hozott be a vasuti rakterületek bérleténél. A forgalom intenzitása szempontjából az állomásokat három csoportra osztotta és ez szerint egy négyzetméternyi rakterület bérlet elsőosztályú állomásokon 57, másodikosztályú állomásokon 38, harmadosztályú állomásokon 16 lejben állapította meg. De ez az egységár is változott aszerint, hogy az illető rakterületet csak elszállítandó árukra használják-e fel, vagy pedig érkező árukra is, mely utóbbi esetben külön pótbért kellett ugyanazon terület után fizetni. A gazdasági helyzet leromlása által a költségek csökkentésére kényszerített cégek már az elmúlt évben akcióztak a vasuti rakterületek bérének leszállítására, de Vidrihín minden ilyen irányú kérését azzal utasított vissza, hogy a CFR szerződést kötött a felekkel és azt nem változtathatja meg.

Most az érdekeltek cégek részletes memorandumot terjesztenek a vasut új vezérigazgatója elé, amelyben hivatkoznak arra, hogy a vasuti rakterületeket főképpen építőanyagok, valamint tüzfűtőanyagok használatára használják, tehát elsőrendű közszükségleti cikkekről van szó, amelyek ezenfelül még szezonárú is, tehát a rakterületet csak 3—6 hónapra át veszik igénybe egy évben, ami teljesen indokolatlanná teszi azt, hogy a CFR nem szállítja le a rakterületek bérét, amikor a CFR nem szállítja le a rakterületek bérét, amikor a CFR nem szállítja le a rakterületek bérét, amikor a CFR nem szállítja le a rakterületek bérét.

Jön a román boletta

A gabona valorizálásáról szóló törvény javaslata

Bukarest, január 29.

Tegnap rövidesen megírtuk, hogy Madgearu földművelésügyi miniszter beterjesztette a gabona valorizálásáról szóló törvényt, amelynek román címe: „Proiectul pentru valorificarea produselor agricole”. A törvényjavaslat teljesen új rendszert állapít meg a román gabona értékesítésére és felhasználására. Amíg egyfelől bevezeti az úgynevezett Boletta-rendszert, másfelől kényszerszindikátusba tömöríti a malmokat, megszervezi a kivitt és ellenőrzés alá veszi a kenyér előállítását.

A javaslat négy részből áll és főbb intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük:

I. RÉSZ

Az illetékezés rendje

A javaslat ebben a fejezetben megszünteti az összes eddig érvényben levő gabonakivitteli illetékeket, valamint megszünteti a gabona forgalmi adóját és az eladások utáni bélyegilletékeket.

A városok által kivettelt úgynevezett vásári illetékeket azonban a 3 százalékos nem haladhatják meg. Tilos minden más gabona-illeték szedése. A törvény életbeléptetésével megszűnik a következők is.

cégre. Egyik téglagyár például 300 ilyen rakterületet bérel az ország különböző állomásain. Tekintettel arra, hogy harmadosztályú állomásokon ugyszólván senki sem bérel rakterületet, minden ilyen terület első és második osztályú kategóriába esik. Ha ezen két osztály bérének az átlagát vesszük, akkor egy négyzetméternyi rakterület 43 lejbe kerül egy évben. Egy-egy állomási rakterület legalább száz négyzetméter, vagyis a bére 4300 lej, ami 300 rakterületnél már egy millió 290 ezer lejt tesz ki egy év alatt és minthogy a vasutal megkötött szerződés három évre szól, csak rakterületi bér fejében közel négy millió lej kiadása van egyetlen cégnél, amit a forgalom visszaesése mellett és a mai dekonjunkturában aligha engedhet meg magának.

Mindezekre való tekintettel az érdekeltek azt kéri a CFR vezérigazgatóságától, hogy mindenekelőtt általánosságban szállítsa le legalább 30 százalékkal az összes kategóriájú rakterületek egységbérét, szüntesse meg a feladó és érkező állomások szerinti megkülönböztetést, végül pedig vegye revízió alá az állomások klasszifikálását, mert időközben sok olyan állomás, amelyet eddig első osztályba soroltak, a forgalmi és termelési viszonyok megváltozása folytán elvesztette ezt a jellegét és általában nagy eltérések állottak be ezen a téren is a krízis következtében. Ha a vasut nem honorálja az érdekeltek jogos kívánságait, akkor júniusban, amikor a szerződések lejárnak, a bérlők tömegesen felmondják a rakterületeket.

II. RÉSZ

A malmok és a pékek rendszabályozása

Buzát és rozst csak külön minisztériumi autorizációval rendelkező malmok őrölhetnek. A malmokat a javaslat három kategóriába osztja: kereskedelmi, vegyes és paraszt-malom. A kereskedelmi malmok saját számlára is őrölhetnek búzát és rozst, a paraszt-malmok csak vándorlést eszközölhetnek.

A törvény két malomszindikátust létesít. Az egyiket a kereskedelmi malmok, a másikat a vámmalmok számára. A szindikátusok ellenőrzik a malmok működését.

Belföldi használatra szánt kereskedelmi lisztet csak a kereskedelmi és vegyes malmokban szabad őrölni, míg a kis paraszt-malmok kizárólag vándorlést folytathatnak. Exportra lisztet csak a kereskedelmi malmok őrölhetnek. Az export-taxát a lisztből is eltörlik.

Minden kiló liszt után 50 bani taxa fizetendő, a mely az agráriusok segélyezését célozza.

A törvény kihirdetése után olyan liszt nem kerülhet forgalomba, amely után az „Agrikultur illetéket” meg nem fizették.

Az Agrikultur illetékjegy, vagy más néven boletta, a pénzügyigazgatóságok útján kerül forgalomba, de árulni fogják a tőzsdéken is.

A kereskedelmi minisztérium mellett működik egy ellenőrző hivatal, amely minden augusztusban megállapítja a malmok őrlési kontingensét és meghatározza a liszt típusokat, amelyeket őrölni kell.

A kenyér-árakat országosan a kereskedelmügyi minisztérium állapítja meg. A kereskedelmügyi minisztérium állapítja meg azt is, hogy milyen gépekkel dolgozhatnak a kenyér-gyárak és milyen kenyértípusokat állíthatnak elő a pékek. A jelenlegi pékek új működési engedélyt kötelesek kérni, amelyeket városokban a polgármesteri hivatal, megyékben pedig a prefektus ad ki.

A javaslat súlyos pénzbírságot állapít meg a szabálytalanságok megbüntetésére. Tiltott lisztgyártásért a büntetés három évi börtönig terjed. A malm, amelyik túllépi az őrlési kontingenst, egy millió lej pénzbírságot fizet.

III. RÉSZ

Nemzeti gabonakereskedelmi r. t. létesítése.

Százmillió lej alaptőkével nemzeti gabonakereskedelmi r. t. létesül, azzal a rendeltetéssel, hogy a hadsereget és az állami intézményeket gabonával ellássa. Ennek az r. t.-nak elsősorban az állam, másodszorban szövetkezetek tagjai.

IV. RÉSZ

Gabona exportőrök szindikátusa.

Ennek a szindikátusnak mindenki tagja, aki gabonakivittel foglalkozik. Tagjai az exportőrök szindikátusának a szövetkezetek, az exportőr magáncégek és azok a termelők, akik termésüket maguk akarják külföldre kivinni.

Az exportőrök szindikátusának tagjai gabonakivitteli illetéket nem fizetnek, ezzel szemben azok, akik nem tagjai a szindikátusnak, vagononként 2600 lej vámot fizetnek.

A törvényjavaslatot a parlament valószínűleg már február első felében tárgyalni fogja. Minthogy azonban Madgearu javaslatát már ugyszólván az összes kormányforumok letárgyalták, valószínűnek látszik, hogy a parlament minden lényegesebb módosítás nélkül fogja megszavazni a javaslatot.

A cseh bankok leszállították a kamatot

Prága, január 29.

A cseh bankok szövetsége elhatározta, hogy február elsejével a kihelyezési bankkamatlábát az ipar és a kereskedelem részére egyenget 3 százalékkal négy egész öt tized százalékra szállítja le. A cseh bankok szövetsége kommunikéjében kifejti, hogy abban a reményben szállítja le a kihelyezési kamatot, hogy ezt a cseh nemzeti bank is követni fogja. — Vagyis a helyzet az, hogy még mielőtt a cseh nemzeti bank leszállította volna a visszleszámitolási kamatot, a cseh bankok a kereskedelem és ipar helyzetének megkönnyítése érdekében saját maguktól mentek le a kamattal.

Vajjon a mi bankjaink Romániában mikor fognak arra rájönni, hogy jobb üzlet alacsony kamattal sok pénzt kihelyezni, mint nagy kamattal keveset?

A kukorica termelés racionalizálása

Bukarest, január 29.

Már megírtuk, hogy február 8-án a buza-konferenciához hasonlóan kukoricakonferencia lesz Bukarestben, amelyet a mezőgazdasági kamarák szövetsége rendez.

A kukoricakonferenciára Madgearu földművelésügyi miniszter javaslatot készített, amelynek az a lényege, hogy az országot a tengeri termelés szempontjából három részre osztja fel.

Madgearu javaslata szerint Olteniában kell termelni a prima, Munteniában a lófogó és Beszarábiában pedig az aprószemű tengerit.

TŐZSDE

(1931. január 29.)

Zürich (nyitás): Berlin 122.85, Amsterdam 207.85, Newyork 516.85, London 28.09 és 8nyolcad, Páris 20.25 és háromnegyed, Milánó 27.06, Prága 15.30, Budapest 90.25, Belgrád 9.12 és háromnegyed, Bukarest 307 és egynegyed, Var. 57.92 és fél, Bécs 72.62 és fél.

Devizák (belföldi jegyzés): London 817.50, Zürich 32.60, Newyork 167.95, Berlin 40.12, Bécs 23.60, Prága 4.99, Budapest 29.46, Milánó 8.84, Páris 6.61, Amsterdam 32.66.

Valuták: Angol font 816.50, svájci frank 32.70, dollár 168.50, osztrák shilling 23.90, cseh korona 5, pengő 29.60, marka 40.10, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68. dí-nár 2.93.

A SAKKJÁTÉKOS

REGÉNY Fordította KÜRTI PÁL

Néhány pillanatig pattanásig feszült szívvel álltunk mindannyian. Végre Boleszláv lehajtotta a fejét.

Wanda próbált mosolyogni, de oly nagy szánsalom tükröződött szemeiben Boleszláv iránt, hogy egészen belezavarodtam.

Majd így szólt:

— A gép háttal áll egy kis ajtónak, amely a folyosóra nyílik. En beamegyek a szobába és míg magamra vonom Szergiusz figyelmét, én bebujtatja Boleszlávot a hüvelybe.

Feleletet nem várva, otthagytam bennünket.

Baj nélkül ment minden. Szergiusz és Sophie, akit nem lehetett figyelmeztetni, szorosan egymás mellett maradtak a török érzékellen szemek alatt, az éjszaka kellos közepében.

Hajnaltól néhány percre megszabadítottam Boleszlávot, azalatt, míg Szergiusz legényeit készítette elő az indulásra. Mikor kinyitottam a gépet, a lengyel vezér karjaimba szédült. Aggodalommal néztem. Halottápadt volt, inggallérja cafatokban lógott róla. „Lengyelország” — suttogta, aztán elájult.

Ránéztem élettelenül lefogyó kezeire. Kétségbeesésben mélyen belevájtja körmeit tenyerének húsába és tele volt vérral. Mindent megértettem és a szívem összeszorult. Keserűn megháztam ötletemet, de késő volt. Boleszláv kálvária-utja megkezdődött! Akár akarom, akár nem, a bohózat drámba fordul!

Tizedik fejezet

Feljegyzések dátum nélkül. Hidegvér, lovag ur! Igaz, életnek legnagyobb izgalmán mentem keresztül, de összeszedtem már magam. Sőt, élvezetel vetem magam a harcba s ha nem gondolnék Boleszlávval, azt hiszem, senkinek sem adnám át helyemet, bármily veszedelmes is az. Aztán lehetséges, hogy ami történik, pusztán a véletlen műve. Mégis: a császárnő tudta... De vegyük fel az elbeszélés fonálát ott, ahol abbahagytuk, azaz Varsóban.

Esti hét órakor hagytuk el a várost. Hajnalban kellett volna indulnunk, de Wanda gyengélkedése miatt estig a fogadóban maradtunk. Kompen keltünk át a Visztulán, ami sokáig tartott, mert széles a folyó. Két napig szép vidéken haladtunk, szebben, mint az volt, ahol Cagliostro gróffal találkoztam.

Białystockon is keresztülmentünk; ott van Brannica grófnő gyönyörű kastélya; a grófnő Lengyelország egyik vezérkari főnökének özvegye. A város kellemes. Az utak szélesek és csupa manzárdos, cseréptetős házak szegélyezik, mindegyik előtt udvar és járda van. Két nap óta süt a nap, olvad mindenfelé és száznok a városban csak nehezen halad.

Nappal érkezünk. Megismétlődött a varsói faldalmas jelenet. A gépet egy csúsz alá állították és a balsors ugy akart, hogy Szergiusz éppen odavittte Sophieet beszélgetni. Kis zöldkockás ablakon át figyeltem őket. Én, aki tudtam, hogy Boleszláv a gépben van, remegtem és sajnáltam Sophieat. A szegény gyermeknek eltorzult az arca a félelemtől. A herceg nyugtalankodott, de ő mosolyogni próbált. És néha (nem volt képzeltetés) lopva gyöngéd pillantást küldött a sakkasztalra előtti érzékellenül kukszó török felé.

Szerencsére a napfény hirtelen eltűnt. Északi szél kezdett fújni. Valóságos hóföregteteg szakadt a városra. A két fiatal futva igyekezett vissza a házba. Azzal az ürüggyel, hogy ponyvával letakarom a gépet, bundámhoz bujtam s lementem a csúszra. Sikertől Boleszlávval néhány szót váltottam. A hangja nyugodtabbnak tűnt. Megígérttem neki, hogy az éj beálltával megszabadítom pár percre. Lehetetlen leírnom mindazt a fizikai és morális szenvedést, amit a szerencsétlen gyerekeknek ki kell állnia. Csodálatos nagyobb szánsalmammal. Sokféle fajtájú hősiességet láttam már, de ilyen sejténi sem mertem.

Esti hét órakor ismét utrakeltünk. A hóvihár elcsendesedett. A kozákok az előlő szán előtt lovagolnak, s egy bot végére tűzött kályhafélt visznek, amely tele van aprított fenyőfával, s szép lánggal ég. Kurienicán és több más városban futottunk át, majd megérkeztünk a Niemen partján fekvő Grodnóba.

Mikor ezt a várost elhagytuk, egyszerre szemünkbe tűnt a nemzeti mozgalomhoz hű népesség nagy nyomorúsága. A földiken barangoló parasztok menekültek előlünk az orosz egyenruhák láttára. Este, hogy állomáshoz értünk, a herceg, jót akarván tennt, a gépet egy földszinti szobában a kemence mellé állíttatta. Azt hittem, Boleszláv nyomban megfullad a hőségtől. Megmondtam, hogy a melegtől megrepedezhet a faburok és a gépezet is elromolhat. A herceg azonnal kivittette a masinát.

Panaszkodtam, hogy magam is rosszul lettem a nagy melegtől és kimentem. Nem volt hideg odakünn. Szél nem fújt, hó nem esett, teljes sötétség uralkodott. Néhány perc múlva észrevettem, hogy árnyékok mozognak körülöttünk. Boleszláv is észrevette s jelt adott. Csendben maradtunk. Egy ember a sötétben belémkarolt. Megragadtam a karját. Elkáromkodtam magat, de nem védekezett. Kiléte után kérdezősködtem.

Szabadalmi törvény

a nemzetközi egyezményrel a szabadalom megszerzést stb. illető fontos tudnivalókkal

Magyar kiadás. Ára 50 lel előre fizetve.

VASS A. szabadalmi ügyvivő,

Kolozsvár, Str. Drăgălina 122.

Rendelésnél hivatkozzák a lapra.

B.L. POLITIKAI NAPILAP

A B.L. nyomdával kiadása és nyomása. — A szerkesztésért Kocsis Béla felel

BRASOV—BRASSÓ BUCUREȘTI—BUKAREST
Kapu-utca 56—58. szám. I. Sárindar No. 6.
Telefon: 82 és 1-77. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Cuza Voda 3 sz. (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Dés: Osztián Kálmán Strada S. Barnutiu 10. Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza). Telefon 17. Hunyad- és Alsófőhérvármegye részére. — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megye részére. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. Szigethváry László. — Szilágysomlyó: Helyerin Ernő. — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátsor 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Dénes József).

Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétlőnap: egy szó 6, vasár betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzéri hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Bőr és textil ridikülzárakból számla szerint átdok. „Divatos” jellegű a brassói kiadókba. 11301

Hidmérleg 3000 kg.-os. majdnem új, jutányosan eladó. Bayer, Bereck, Háromszék. 11385

Eladó elsőrendű 100 q széná és sarju. Kuttlik Ferenc, Nagyajta. 11384

Modern hálószoba, 1 planinó és más bútorok eladók. Hermann, Brassó, Kertész-utca 2-4 (Str. Dr. Cantacuzino). 11401

Megvételre vagy bérbe keresek 5-10.000 kg. hétkilós sint, 30-40 darab billenőkoszt. Ajánlatokat „Nyomtat” jellegű a brassói kiadókba. 11358

Borok 25%-kal olcsóbb (Lej 16-22 kitűnő óborok). „Bachus” borpince, Brassó, Fekete-utca 14.

Állást nyer

Könyvelő-levelező, perfekt magyar-német-román nyelvismerettel, minden irodai munkában jártas, bármily állást keres a legszerényebb feltételek mellett, azonnal. Szíves megkereséseket „Szerény” jellegű a brassói vagy bukaresti kiadókba kérék. 11317

Könyvű acvizicióval 5000 lej kereshetnek havonta hőlgyek és urak. — Jelentkezés Lázár I. Gyergyószentmiklós-Gheorgheni Str. Vörösmarthy No. 76. 11440

Keresetetik

sanatoriumba munkabíró, a konyha és gazdaság vezetését értő

házvezető

és a Sanatorium laboratoriumába képzett

laboráns

(férfi vagy nő)

Ajánlatok pontos személyi adatak, bizonyítványok, ajánlólevelek, esetleg fénykép, fizetési igények megjelölésével „Sanatorium” jellegű a brassói kiadókba, illetve Budapestre, Nagyváradra, Tordára, Kolozsvárra küldendők. 11430

Kirakatrondező keresetetik. Cim 11435 szám alatt a brassói kiadókban.

Keresünk azonnali belépésre autógyártással minden ágában jártas, elsőrendű szakembert. Ajánlatok referenciákkal Baum Márton et Comp. céghez, Déva küldendők. 11437

Lakás

Üzleti helyiség kiadó azonnalra Brassó. Gyár-ut 8 alatt. Erdéklődni ottani vendéglőben. 11381

Keresünk Brassóban két szoba, konyha, fürdőszobás lakást márc. 1-re, vagy 15-re, lehetőleg Belvárosban. Ajánlatokat a brassói kiadókba 11310 sz. alá kérék.

Brassóban keresek háromszobás modern, fürdőszobás lakást április 1-re kertesi házban. Címeket „Kerthasználat” jellegű a brassói kiadókba kérék. 11325

Két szoba, konyha, fürdőszobás lakást keresünk április 1-re Brassóban. Címeket az Elek hírlapíródába Brassó, Kapu-utca 8 adandók le. 11436

Brassó centrumában 3 nagy utca szoba, fürdőszobával, tágas, világos konyhával azonnal kiadó. Közlelő: Brassó, Hirsch-utca 20. alatt. 11433

Vegyes

Egészséges szoptató dajka állást keres. Cim 11405 sz. alatt a brassói kiadókba.

Szoptató dajka ajánlkozók. Cim: Jakab István, Apáca 396.

Bukovinában tartózkodó nagybirtokos vagyok r. k. 44 éves. Vagyonom 16 millió. Házaságot kötnek előkelő családból származó független hőlgyel, ki a német nyelvet is bírja. Hőlgyek irjanak „Nem es” jellegű a brassói kiadókba. Teljes címet kérem közölni lehetőleg fényképpel, amit becsületszóra visszaküldök. 11270

Finom mérték utáni fehérmű, kelengyék, fehérmű-felszerelések szanatóriumok, szállodák, iskolák és internátusok részére

Julius Nedoma

fehérmű-műhelye, Brassó, Kapu-utca

5399

Fuchs fogorvos, Bucarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez București, Strada Berzei 35. 11166

Négylámpás rádió „Tungstam Western” gyártmány, grawor jubelinus, nagy hangszóróval elcserelelnék motorkerékpárral. Foto Carmen F. garas. 11434

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 1490—1931. Brassó, la 23. Januárie 1931.

HIRDETMEY

a brassói munkafelügyelőségnek beadandó statisztikai bejelentőlapok ügyében.

A munkafelügyelőségnek 74—1931 számú megkeresése folytán a város, valamint a vármegye területén levő ipari és kereskedelmi vállalatok tulajdonosainak, akiknek (bármilyen kevés) alkalmazottjai is vannak, közzélik ezen felügyelőség által hozzájuk intézett hirdetését.

A brassói munkafelügyelőség által, a szolgáltatásban levő alkalmazottak belépésére és kilépésére vonatkozó statisztikai a. b. és c. mintájú kimutatások beadására — amelyek beadására megállapított határidő annak idején kihirdetett — egy utolsó határidő, még pedig 1931 évi január hó 31-éig engedélyeztetett.

Mindazok, akik a szóbanforgó kimutatásokat nem adják be rendszeresen a munkafelügyelőségnek, Nic. Jorga-utca 2. szám alatt, megbüntettetnek.

Felkérjük, miszerint a fentieknek tudomásukra hozni szíveskedjék, hogy a szóbanforgó kimutatások háromféllek, még pedig:

1. Az A. mintájú kimutatás, amely egyszer évente, január hóban, beterjesztendő.
2. A B. mintájú kimutatás, amely negyedévenként, még pedig minden év január, április, július és október hónapokban, beterjesztendő.
3. A C. mintájú kimutatás, amely hetenként, csütörtökön beterjesztendő.

Az ezen kimutatások elkészítésére szükséges nyomtatványok, valamint a kitöltésre szükséges utasítások adatainak:

1. Kereskedők részére a Kronstädter deutsches Handelsgrumium, valamint a Societatea Comerciului Român által.
2. A nagy iparvállalatok részére a barcasági munkaadók szövetsége által, Brassó, Posta-rét, a kereskedelmi kamara épületében.
3. Az iparosok részére az ipartestület által, Brassó, Alsó-Villa-utca.
4. Nyomtatványok és utasítások kaphatók még a brassói köz-munkaközvetítő hivatalnál (Nic. Jorga-utca 2. földszint.)

Primar: Cutaanu m. p. Secretar General: Socaciu m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 1877—1931.

AZ 1931. ÉVFOLYAMBELI IFJAKNAK BEVONULÁSA

Köztudomásvétel végett közöltek, hogy a hadügy-minisztérium által kibocsátott 6002—1931. számú rendelete értelmében az 1931. évfolyambeli (contingens) újoncok bevonulása, amely folyó évi február hó 1-ére ki volt tűzve, 1931. évi február hó 8-ára elhalasztott.

Ennek következtében az összes 1931. évfolyambeli ifjak t. i. az 1909. évben és korábban született ifjak, akik a Brassóban tartott sorozás alkalmával alkalmazottak találtak, azok kivételével, akik egyéves (termen redus) joggal bírnak, arra való tekintet nélkül, vajjon kaptak-e más behívójevet, vagy nem, bevonulás céljából 1931. évi február hó 8-ára a brassói cercul de recrutare-hoz, (vadászaktanya a Gyáraton), be vannak hívva.

Mindazok, akik idejekorán nem jelentkeznek, a törvény értelmében szigorúan megbüntettetnek.

Brasov, la 22. Januárie 1931. Primar: Cutaanu m. p. Secretar General: Maxim m. p.

Kis tőkével

minden szorgalmas férfi vagy nő, havi legkevesebb 5—6000 Lej biztos jövedelemre tehet szert. Szép otthoni foglalkozás. Megkereséseket „Biztos Jövedelem” Lej 5000 Rbba 1003” jeligen RUDOLF MOSSE Sibiu továbbít. 11220